

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

НАРЕДБА № 8 от 24 август 2004 г.

за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 83 от 24.09.2004 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят условията и изискванията за изграждане и експлоатация на:

1. депа, на които се депонират битови, строителни, производствени и/или опасни отпадъци, наричани по-нататък "депа";
2. други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Чл. 2. Наредбата не се отнася за:

1. внасянето на утайки и други подходящи отпадъци в почвата с цел наторяване или подобряване на нейните качества, в т. ч. получени от:

- а) пречиствателни станции за отпадъчни води;
- б) драгажни дейности;

2. употреба на инертни отпадъци за възстановяване на релефа, за насипи или за строителство (изграждане, реконструкция, рехабилитация и рекултивация) на депа и други обекти;

3. натрупване на неопасни утайки в:

- а) коритата на водни обекти, които са драгирани от други места на същите водни обекти;
- б) повърхностни води, включително на дъното на водни обекти;

4. натрупване на отпадъците, получени в резултат на проучването, добива, преработката и съхраняването на минерални суровини и при експлоатацията на кариери и рудници;

5. инсталации за изгаряне на отпадъци.

Чл. 3. (1) За извършване на дейностите по оползотворяване или обезвреждане на отпадъците се изисква:

1. разрешение за извършване на дейности с отпадъци по чл. 37 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), наричано по-нататък "разрешение за извършване на дейности с отпадъци", или

2. комплексно разрешително по чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), наричано по-нататък "комплексно разрешително".

(2) В програмата за управление на дейностите по отпадъците по чл.29, ал.1, т.2 от ЗУО, която се прилага към заявлението за издаване на разрешение за извършване на дейности с отпадъци или в заявлението за издаване на комплексно разрешително се:

1. представя подробно описание на площадката, на която ще бъде разположено съоръжението или инсталацията за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, като се посочват геоложките, хидрогеоложките и хидроложките характеристики на терена;

2. посочват мерките за предотвратяване или за ограничаване на замърсяването на компонентите на околната среда, включително и изисканите с решението по оценка на

въздействието върху околната среда (ОВОС), издадено по реда на глава шеста, раздел III от ЗООС.

3. представя план за собствен мониторинг, който по отношение на депата за отпадъци се изготвя съгласно приложение №3.

Чл. 4. Притежателят на разрешение за извършване на дейности с отпадъци или на комплексно разрешително е длъжен да спазва изискванията за:

1. екологосъобразно управление на отпадъците;
2. безопасна експлоатация на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета, вкл. тяхната противопожарна защита;
3. осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
4. повишаване на квалификацията и обучението на персонала, ангажиран с експлоатацията на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета.

Чл. 5. (1) Дейностите по управление на отпадъците се извършват от операторите на депата и на съответните съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по утвърдена от директора на регионалната инспекция по околната среда и водите програма, в съответствие с изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 2 на ЗУО.

(2) Програмите за управление на дейностите по отпадъците по ал.1 се разработват в съответствие с целите и обхвата на чл. 31 от ЗУО, като отчитат целите и мерките, заложиени в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците.

(3) В случай, че операторите на депата и на съответните съоръжения и инсталации за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци извършват дейности само по третиране на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, програмите по ал.1 се съобразяват както с изискванията на ал.2, така и с целите и мерките, заложиени в съответната общинска програма и с условията и реда за осъществяване на дейностите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците съгласно наредбите на общинските съвети, издадени на основание чл. 19 от ЗУО.

Чл. 6. Площадките за разполагане на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета се отреждат и застрояват в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 13 от ЗУО.

Чл. 7. Депата както и съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета се проектират и изграждат при спазване изискванията на тази наредба и установените в страната:

1. норми за проектиране на фундаването, на строителните конструкции и на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура;
2. противопожарни строително-технически норми (ПСТН);
3. норми за допустими емисии и за качество на околната среда;
4. санитарно-хигиенни норми;
5. съществени изисквания, процедури за оценяване на съответствието със съществените изисквания и начини за удостоверяване на съответствието, съгласно наредбите по чл. 7 на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и изискванията за устройство и безопасна експлоатация на съоръженията с повишена опасност съгласно наредбите по чл. 31 от ЗТИП;
6. правила за контрол и приемане на строителството на земни съоръжения, основи и фундаменти на сгради и съоръжения, строителни конструкции, защитни и изолационни покрития, инсталационни системи и инсталации в сгради, промишлени, хидротехнически и транспортни съоръжения.

Чл. 8. (1) Съгласуването и одобряването на проектите на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета се извършват при условията и по реда на глава осма, раздел II от Закона за устройство на територията (ЗУТ), при отчитане на условията в решението по ОВОС, издадено по реда на глава шеста, раздел III от ЗООС.

(2) Изграждането на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета се извършва след издаване на разрешение за строеж по реда на глава осма, раздел III от ЗУТ и при спазване на условията на чл. 7, ал. 1 от ЗУО

(3) За съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, попадащи в обхвата на Приложение №4 на ЗООС, наличието на издадено комплексно разрешително е условие за издаване на разрешение за строеж.

Чл. 9. (1) Приемането и въвеждането в експлоатация на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане по глава трета се извършват при условията и по реда на чл. 177 от ЗУТ.

(2) Наличието на издадено разрешение за извършване на дейности с отпадъци или на комплексно разрешително е условие за въвеждане в експлоатация на съответното съоръжение или инсталация по реда на чл. 177 от ЗУТ.

Глава втора ДЕПА ЗА ОТПАДЪЦИ

Раздел I Общи изисквания към депата

Чл. 10. (1) С тази глава се определят изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депата за отпадъци, включително:

1. мерките, процедурите и изискванията за предотвратяване или намаляване във възможно най-висока степен на отрицателното въздействие на депата, през целия им жизнен цикъл, върху околната среда и в частност върху подземните и повърхностните води, почвата и въздуха, както и за ограничаване на парниковия ефект и риска за човешкото здраве;

2. техническите правила и норми за проектиране и изграждане на депата.

(2) Разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително се издава при условие, че са спазени изискванията по ал. 1.

Чл. 11. (1) Всяко депо се класифицира в един от следните класове:

1. депо за опасни отпадъци;
2. депо за неопасни отпадъци;
3. депо за инертни отпадъци.

(2) В случаите, когато на една площадка са обособени участъци и/или клетки за депониране на повече от един вид отпадъци (опасни, неопасни и инертни), участъците и клетките се класифицират съгласно ал. 1 като отделни подобекти и за депониране на различни видове отпадъци.

Чл. 12. (1) Изискванията на чл.15, чл. 18-22, чл.35, ал.1, т.1 и т.2, чл.36 т.1-4 с изключение на т. 2 буква "б", чл.37, ал. 1, т. 3, чл.40, ал. 1, т. 1, чл.41 и приложение № 3, раздели 3-5 не се прилагат за:

1. депа за неопасни или инертни отпадъци, разположени на острови, които са с общ капацитет до 15 000 тона или с годишен капацитет до 1 000 тона, в случай че депото е единствено и е определено само за депониране на отпадъците, образувани на съответния остров;

2. депа за неопасни или инертни отпадъци, разположени в изолирани урбанизирани територии, когато депата са предназначени за депониране единствено на отпадъци, образувани от тези територии.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за новоизграждащите се депа след закриване на съществуващи депа по ал. 1, т. 1.

Чл. 13. Изискванията на чл.17, ал.1 с изключение на т.1 и т.2, чл.18-22, чл.40, ал.1, т.5 и т.6, чл. 44 ал.1 и Приложение №3, раздели 2, 3 и 5 могат да не се прилагат за подземни хранилища на отпадъци по преценка на органа, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително.

Чл. 14. (1) Не се допуска депонирането на:

1. течни отпадъци;

2. отпадъци, определени с наредбата по чл. 3 от ЗУО като експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими;

3. болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарно здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност, които с наредбата по чл. 3 от ЗУО са класифицирани като инфекциозни;

4. излезли от употреба гуми, с изключение на велосипедни гуми и гуми с външен диаметър над 1400 мм, в т.ч.:

а) цели гуми - без тези, които се влагат като материал в строителството на депа;

б) нарязани гуми;

5. отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа съгласно приложение № 1.

(2) Отпадъците, за които не се допуска подземно съхраняване са посочени в част II, раздел 2, т.2.1 на Приложение №1.

(3) Не се допуска разреждане или смесване на отпадъци единствено с цел да се постигнат критериите за приемането им на съответния клас депо.

Чл. 15. (1) С програмата за управление на дейностите по отпадъците, в съответствие с изискванията на чл.31, ал.2, т.7 от ЗУО, се посочват финансовите средства, необходими за изграждането, експлоатацията, мониторинга и закриването на депото, както и разходите за следексплоатационните грижи за период, не по-кратък от 30 години.

(2) Цената за депониране на отпадъци трябва да възстановява разходите за изграждане на депото и да покрива разходите за експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за площадката на депото, за период не по-кратък от 30 години.

(3) Цената за депониране на отпадъците се определя с план-сметки за всяка от дейностите по изграждане, експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за депото, при отчитане на очаквания годишен обем на постъпващите отпадъци за целия период на експлоатация на депото.

(4) План-сметките по ал. 3 са неразделна част от:

1. договора за възлагане на обществената поръчка за дейността по депониране на отпадъци – в случаите, когато депонирането на отпадъци се възлага от кмета на общината при условията и по реда на Закона за обществените поръчки, или

2. договора, с който съответната община възлага дейността по депониране на отпадъците на търговско дружество с общинско участие, или

3. решението на общинския съвет и договора за управление – в случаите, когато депонирането се осъществява самостоятелно от общината чрез общинско предприятие, или

4. другите договори за възлагане експлоатацията на депото, по които общината не е страна.

(5) Операторът на депото е длъжен да осигурява обществен достъп до план-сметката за определяне на цената за депониране на отпадъците.

Чл. 16. (1) С условията поставени в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или в комплексното разрешително в съответствие с чл. 42, ал. 2 от ЗУО или с чл. 123 от ЗООС, компетентният орган определя:

1. класа на депото;

2. капацитета на депото и списъка на разрешените за депониране отпадъци по кодове, съгласно наредбата по чл.3 от ЗУО;

3. изискванията към подготовката за експлоатация на депото, дейностите по депонирането, процедурите за контрол и мониторинг, включително и определяне на индикаторните показатели и прага на замърсяване на подземните води по приложение № 3, т. 4.1.3 и т.4.1.4, както и съответните изисквания за закриване на депото и за следексплоатационните грижи;

4. задължението на оператора в съответствие с наредбата по чл. 27 от ЗУО да отчита пред съответния компетентен орган, най-малко веднъж годишно, вида и количеството на депонираните отпадъци и резултатите от мониторинга по време на експлоатацията на депото, закриването му и следексплоатационните грижи.

(2) Компетентният орган определя индикаторните показатели и прага на замърсяване на подземните води по ал.1, т.3 след получаване на становище за съгласуване от директора на съответната басейнова дирекция в случаите, когато компетентен орган е директорът на регионалната инспекция по околната среда и водите.

Раздел II

Изисквания към проектирането и изграждането на депата за отпадъци

Чл. 17. (1) Инвестиционните проекти на депа предвиждат необходимите решения за осигуряване на:

1. носимоспособност, устойчивост и дълготрайност на конструкцията на депото и геоложката основа (геоложката бариера) при експлоатационни и сеизмични натоварвания;

2. защита срещу навлизане на атмосферни, повърхностни и/или подземни води в депонираните отпадъци;

3. събиране на замърсените води и инфилтратата от депото;

4. отвеждане и пречистване на замърсените води и инфилтратата от депото до достигане на нормите за допустими емисии, определени с разрешителното за заустване на отпадъчни води по реда на Закона за водите (ЗВ) или в комплексното разрешително по чл.3, ал.1, т.2 .

(2) Компетентният орган може да определи с условията на решението по ОВОС или условията на комплексното разрешително, че изискването на ал. 1, т. 3 няма да се прилага, когато местоположението на депото, резултатите от геоложките, хидрогеоложките и хидроложките проучвания, вида и характеристиките на приеманите отпадъци показват, че депото не представлява потенциален риск за околната среда.

(3) Изискванията на ал. 1, т.2-4 не се прилагат за депата за инертни отпадъци.

(4) Защитата по ал. 1, т. 2-4 се осигурява чрез проектиране на отводнителни съоръжения, дренажна система за събиране и отвеждане на инфилтратата от тялото на депото, а при необходимост се предвиждат и съоръжения за неговото пречистване в съответствие с разрешителното за заустване на отпадъчни води или комплексното разрешително по чл.3, ал.1, т.2.

Чл. 18. (1) Депата за отпадъци трябва да бъдат разположени и проектирани така, че да:

1. не се допуска замърсяването на атмосферния въздух, почвата, подземните и/или повърхностните води, и

2. се осигурява ефективно събиране на инфилтратата, освен в случаите по чл.17, ал.2.

(2) Защитата на почвата, подземните и повърхностните води се постига чрез комбинираното действие на:

1. геоложката основа и долния изолиращ екран - по време на експлоатацията на депото;

2. геоложката основа и долния и горния изолиращ екран - по време на следексплоатационния период на депото.

Чл. 19. (1) Геоложката основа се определя от геоложките и хидрогеоложките условия под и в района на депото и трябва да осигурява достатъчна задържаща способност за предотвратяване на риска от замърсяване на почвата и на водите.

(2) Основата и склоновете (скатове) на депото трябва да се състоят от минерални пластове, за които комбинираният ефект от дебелината и филтрацията (определена с коефициент на филтрация k), осигурява защитата на почвата и на подземните и повърхностните води, най-малко еквивалентна на защитата, която се осигурява от пласт със следните показатели:

1. при депа за опасни отпадъци - $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ м/сек. и дебелина ≥ 5 м;

2. при депа за неопасни отпадъци - $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ м/сек и дебелина ≥ 1 м;

3. при депа за инертни отпадъци - $k \leq 1,0 \times 10^{-7}$ м/сек и дебелина ≥ 1 м.

(3) Коефициентът на филтрация по ал.2 се определя по действащите стандартизирани методи, съгласно изискванията на българските стандарти или по други изчислителни методи и одобрени еквивалентни методики, които осигуряват точност не по-малка от стандартизираните методи.

(4) В случай, че естествената геоложка основа не отговаря на условията по ал.2, тя може да бъде подсилена с други средства, така че да осигурява еквивалентна защита.

(5) Когато за изпълнение на изискванията на ал.4 се създава изкуствена геоложка основа (минерален запечатващ пласт), тя трябва да бъде с дебелина не по-малко от 0,5 м.

(6) За събирането на инфилтратата от тялото на депата за опасни и неопасни отпадъци се изгражда долен изолиращ екран (система за запечатване на дъното на депото), който трябва да сведе до минимум натрупването на инфилтрат в основата на депото чрез придвиждане на следните технически средства:

1. изкуствена изолационна геомембрана;

2. дренажен слой $\geq 0,5$ м.

Чл. 20 (1) Когато компетентният орган след преценка на потенциалния риск за околната среда реши, че е необходима защита от образуването на инфилтрат, то с условията на решението по ОВОС, на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително предписва повърхностно запечатване с горен изолиращ екран, който препоръчително включва:

1. газов дренаж, минерален запечатващ пласт, дренажен слой $> 0,5$ м и рекултивиращ пласт > 1 м – при депата за неопасни отпадъци;

2. изолационна геомембрана, минерален запечатващ пласт, дренажен слой $> 0,5$ м и рекултивиращ пласт > 1 м – при депата за опасни отпадъци.

(2) В случаите, когато не се изисква защита от образуването на инфилтрат, горният изолиращ екран се състои само от рекултивиращ пласт, като за депа, на които се депонират биоразградими отпадъци допълнително се придвижда и газов дренаж.

Чл. 21 Компетентният орган с условията на решението по ОВОС или на комплексното разрешително може да предпише изискванията на чл.19 и чл.20 да не се прилагат изцяло в случаите, когато:

1. въз основа на оценка на риска за околната среда, в частност оценка на риска за подземните води, съобразно нормативните актове за опазване на подземните води, компетентният орган е взел решение в съответствие с чл. 17, че не е необходимо събиране и обработване на инфилтратата, или

2. въз основа на оценката по т.1 се установи, че депото не представлява потенциална опасност за почвата, за подземните или за повърхностните води.

Чл. 22 (1) В депата, на които се депонират биоразградими отпадъци, се проектират и изграждат инсталации за събиране, обработване и оползотворяване на отделените газове.

(2) В случай, че оползотворяването на събраните газове от депото е икономически нецелесъобразно, се предвижда тяхното изгаряне във факел.

(3) Събирането, обработването и оползотворяването на газовете от депа съгласно ал.1 трябва да се извършва по начин, който не води до риск за живота и здравето на хората и до риск или увреждане на околната среда.

(4) Акумулирането и отделянето на газовете от депата се контролира през експлоатационния период и след закриването на депото, в съответствие с предвижданията на плана за контрол и мониторинг по приложение №3.

Чл. 23. Изискванията към проектните решения на тялото на депото се определят съгласно приложение № 2.

Чл. 24. Влаганите материали и изделия в изграждането на депата и техническите спецификации, които определят техните качества, се предвиждат с инвестиционния проект и се контролират чрез извършване на оценка по реда на чл. 142, ал. 4-8 от ЗУТ.

Чл. 25. (1) В зависимост от приетата технология на депониране се проектират необходимите за експлоатацията на депото спомагателни и обслужващи сгради, съоръжения и инсталации.

(2) За ограничаване на свободния достъп до депото се предвижда ограда и контролно-пропускателен пункт, които се проектират в съответствие с нормите за физическа защита на строежите.

(3) Към депото се предвиждат и други съоръжения и/или инсталации за третиране на отпадъци (например за сепариране, рециклиране, компостиране и др.), чрез които се осигурява изпълнението на мерките по чл. 4, ал. 1 от ЗУО и на целите по §2, ал.2 от Преходни и заключителни разпоредби, за поетапно намаляване на количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Чл. 26. Вертикалната планировка на площадките за изграждане на депа за отпадъци се проектира:

1. с оглед осигуряване на достатъчен брой берми за закотвяне на изолационната геомембрана и предпазващият я геотекстил и на благоприятен релеф за изпълнение на строителството и експлоатацията на депото, като се съобразява с релефа на площадката;

2. с оглед оформянето на надлъжни и напречни наклони на геоложката основа и долния изолиращ екран, които осигуряват оттичането на инфилтратата при осигуряване стабилността на тялото на депото;

3. при отчитане на геоложките, хидрогеоложките и хидроложките условия, технологията за депониране и изискванията за минимални наклони на билото и въздушните откоси на горния изолиращ екран;

4. при максимално запазване на естествения релеф;

5. при баланс на изкопните и насипните земни маси, отчитащ необходимостта от осигуряване на земни маси за нуждите на депонирането и за рекултивацията на депото;

6. с оглед предпазване на площадката от наводнение от повърхностни води чрез създаване на оптимални наклони за тяхното събиране и отвеждане, вкл. за ограничаване на достъпа на водите до тялото на депото;

7. осигуряване по възможност на гравитачно отвеждане на отпадъчните води до ретензионните басейни, пречиствателните съоръжения и съответните водоприемници.

Чл. 27. (1) Биологичната рекултивация на депата трябва да предвижда тяхното озеленяване чрез тревна, храстова и дървесна растителност, характерна за съответния район, като се отчитат нейните санитарно-защитни свойства, декоративни качества и устойчивост към опасни вещества, отделяни в атмосферния въздух и почвата от отпадъците.

(2) В райони, за които през различните годишни времена са характерни преобладаващи ветрове със скорост над 10 м/сек и когато, откъм подветрената страна на депото са разположени урбанизирани територии или отделни застроени имоти, подлежащи на здравна защита, се предвиждат защитни пояси от подходяща растителност, разположена откъм посоката на преобладаващите ветрове.

Чл. 28. Изграждането на депата се извършва при спазване на следните изисквания:

1. спазване на нормативните актове за контрол и приемане на строителните и монтажните работи (СМР);

2. изпълнение на отделните видове СМР в съответствие с предвижданията на инвестиционния проект;

3. осъществяване на контрол на влаганите в изграждането на депото строителни продукти и технологично оборудване за съответствие със съществените изисквания по чл. 169, ал. 1 от ЗУТ чрез:

а) удостоверяване на съответствието на строителните продукти и технологичното оборудване по реда и при условията на наредбите по чл. 7 от ЗТИП;

б) извършване на строителен надзор по реда на чл. 168 от ЗУТ;

4. извършване на необходимите единични и комплексни изпитвания на отделни видове СМР– за случаите, когато това се изисква с нормативен акт.

Чл. 29. (1) При изпълнение на фундирането се контролира съответствието на геоложката основа с предвиденото в проекта и определените условия с геоложките и хидрогеоложки проучвания.

(2) При установяване на нарушени участъци на геоложката основа, се предвиждат технически мероприятия за нейното заздравяване.

(3) В случаите, когато с мероприятията по ал.2 не може да се осигури постигане на проектните изисквания по отношение на носимоспособност, устойчивост и коефициент на филтрация, се извършва промяна на проектното решение на долния изолиращ екран на депото с цел тяхното удовлетворяване.

(4) Излишните земни маси от изграждането на депото се използват за запръстяване на депонираните отпадъци и за рекултивация на депото.

Чл. 30. (1) Контролирането на качеството на материалите и изпълнението на предписаната с проекта технология за заздравяване на геоложката основа на дъното и скатовете (откосите) на депото и на технологията за изграждане на минералния запечатващ пласт на долния и горния изолиращ екран по време на изпълнение на строителството се извършва от строителния надзор по реда чл. 168 от ЗУТ.

(2) При изпълнение на горния и долния изолиращ екран се следят и контролират:

1. деформациите в основата, предизвикани от полезния товар, които не трябва да застрашават целостта на изолиращата геомембрана и на екраните като цяло;
2. проектния състав и качеството на материалите за минералния запечатващ пласт;
3. степента на уплътняване, водното съдържание и хомогенността при полагане на минералните материали, като най-малко на всеки 1000 м² се прави прокторно или друго сходно лабораторно изпитване;
4. спазването на проектните котни и наклони;
5. дебелината на слоевете на вграждания материал, на всеки 100 м² положен материал;
6. коефициента на филтрация на уплътнените изолиращи слоеве, като най-малко на всеки 2000 м² се прави лабораторно или полево изпитване.

Чл. 31. (1) При полагане на изолиращите слоеве не се допуска образуването на fugи в мястото на свързване на изолацията на склоновете с тази на дъното на депото.

(2) При депа с височинна схема на експлоатация (куполни депа) изолиращите слоеве на склоновете се изпълняват като продължение на изолацията на дъното.

Раздел III

Изисквания към експлоатацията на депата за отпадъци

Чл. 32. (1) На депата се приемат само отпадъци, за които се знае:

1. състава и свойствата им;
2. способността за излужване;
3. промяната в състоянието им в дългосрочен аспект.

(2) Процедурата и критериите за приемане на отпадъците на различните класове депа, в това число методите за изпитване и определяне на граничните стойности на ключовите параметри на приеманите отпадъци, са посочени в приложение №1, а класификацията на отпадъците по видове и свойства се извършва по реда на наредбата по чл. 3 от ЗУО.

Чл. 33. (1) В заявлението за издаване на разрешение за дейности с отпадъци или комплексно разрешително, операторът на депото посочва кода и наименованието на предназначенията за депониране отпадъци, определени съгласно наредбата по чл.3 от ЗУО.

(2) Компетентният орган, в съответствие с класа на депото включва в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или в комплексното разрешително, списъка на видовете отпадъци, които могат да се приемат на депото.

Чл. 34. (1) Критериите за приемане на отпадъците за съответния клас депо се въвеждат с цел:

1. опазване на околната среда, в частност на подземните и повърхностните води;
2. опазване на системите за екологична защита, в т.ч. на изолиращите екрани и системите за отвеждане и обработване на инфилтратата;
3. осигуряване протичането на процеси, благоприятстващи стабилизирането на отпадъците в границите на депото;
4. защита срещу вредно въздействие върху човешкото здраве.

(2) Във връзка с целите по ал.1, с критериите за приемане на отпадъците в отделните класове депа по Приложение №1 се поставят изисквания за:

1. вида на отпадъците (битови, строителни, производствени или опасни)
2. състава и свойствата на отпадъците;
3. количеството на органичните вещества в отпадъците;

4. биоразградимостта на органичните съставки на отпадъците;
5. количеството на определените като опасни компоненти в отпадъците;
6. способността за излужване на определените като опасни компоненти в отпадъците;
7. екотоксикологичните свойства на отпадъците и на образувания инфилтрат.

Чл. 35. (1) За определяне на отпадъците, които могат да се приемат на съответния клас депо, се извършва изпитване на отпадъците на три етапа в следната последователност:

1. основно охарактеризиране на отпадъците с използване на стандартизирани или одобрени методи за анализ и методи за изпитване на поведението на отпадъците в условията на депото, чрез изпитване на краткосрочната и дългосрочна способност за излужване и/или на състава и свойствата на отпадъците;

2. изпитване за установяване на съответствието, което се състои в периодично изпитване посредством опростени процедури за изпитване на определени ключови параметри за установяване на съответствието на получените резултати с резултатите от основното охарактеризиране и с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително и/или с критериите за приемане на отпадъците;

3. проверка на място, която включва визуална проверка на всяка доставка отпадъци преди и след разтоварването им на депото, както и одобрени методи за бърза проверка, с които се потвърждава, че отпадъците:

а) са от същия вид като тези, които са били предмет на изпитването за установяване на съответствието;

б) отговарят на отпадъците, описани в придружаващите доставката документи.

(2) Притежателят на отпадъци извършва основното охарактеризиране по ал.1, т.1 съгласно част I, раздел 1, т. 1.1. на приложение № 1.

(3) Операторът на депото най-малко веднъж годишно извършва изпитване за установяване на съответствието по ал.1, т.2, което се съсредоточава върху ключовите параметри, установени при основното охарактеризиране на отпадъците и поведението им при излужване съгласно част I, раздел 1, т. 1.2. на приложение № 1.

(4) Протоколите с резултатите от изпитването по ал.1, т.1 и т.2 се съхраняват от оператора на депото за срока по чл.44, ал.1 и се предоставят при поискване от компетентните органи.

(5) Операторът на депото проверява всички пристигащи на депото отпадъци на контролно-пропускателния пункт в последователността, определена в част I, раздел 1, т. 1.3. на приложение № 1.

(6) Отпадъците могат да бъдат освободени от изпитването по ал.1, т.1 в съответствие с част I, раздел 1, т. 1.1.4 на приложение № 1. Освобождаването се извършва от компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, след обосновка за неприложимостта на изпитването, липсата на подходящи процедури за изпитване и критерии за приемане или нормативно предписание за изпитване .

(7) При определяне на свойствата и изпитването на отпадъците се използват методите съгласно част I, раздел 3 на приложение № 1.

Чл. 36. Процедурата за приемане на отпадъци на депата включва:

1. представяне на съответна документация (преди или по време на доставката на отпадъци; или при първата от серията доставки, в случай, че видът на отпадъците остава непроменен) от притежателя на отпадъците като доказателство, че:

а) отпадъците могат да бъдат приети на депото в съответствие с условията в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или в комплексното разрешително;

б) отпадъците отговарят на критериите за приемане, установени в този раздел и част I, раздел 2 на приложение № 1;

2. извършване на входящ контрол от оператора на депото, състоящ се от:

а) проверка на документацията, придружаваща отпадъците;

б) измерване с автоматична везна и регистрация по електронен път на количеството постъпващи отпадъци;

в) визуална проверка на отпадъците на входа на депото и на мястото на депониране за определяне на съответствието на отпадъците с описанието в придружаващите ги документи, представени от притежателя на отпадъците;

г) вземане на представителни проби от отпадъците за установяване на съответствието по чл.35, ал.1, т.2, които се съхраняват най-малко три месеца от оператора;

3. водене на отчетна книга за количествата и свойствата на депонираните отпадъци съгласно наредбата по чл.27 от ЗУО, в която се регистрира датата на доставката, притежателя на отпадъците, включително лицето, което събира и доставя битовите отпадъци, произхода и кода на отпадъците, а за опасните отпадъци - и точното място на тяхното депониране;

4. писмено потвърждаване приемането на всяка доставка отпадъци от оператора на депото или упълномощено от него лице;

5. незабавно уведомяване от страна на оператора на компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, за направен отказ за приемане, когато отпадъците не могат да бъдат приети на депото;

6. незабавно уведомяване от страна на оператора на съответния компетентен орган съгласно наредбата по чл.72, ал.2 от ЗУО, в случай на доставка на отпадъци, предмет на трансграничен внос и отказ за тяхното приемане на депото;

7. предприемане на необходимите мерки от операторите на депата, които попадат в обхвата на чл. 12, за осигуряване на:

а) редовно визуално инспектиране на отпадъците на мястото на депонирането им за гарантиране, че на депото се приемат само неопасни отпадъци от острова или от изолираната урбанизирана територия;

б) водене на отчетна книга за депонираните отпадъци съгласно наредбата по чл.27 от ЗУО.

Чл. 37. (1) Приемане на отпадъците в различните класове депа се извършва при спазване на следните изисквания:

1. на депа за опасни отпадъци се депонират само опасни отпадъци;

2. на депа за неопасни отпадъци се депонират:

а) битови отпадъци, които отговарят на критериите за приемане съгласно част I, раздел 2, т.2.2.1.1. на приложение № 1;

б) неопасни отпадъци с друг произход (производствени, строителни и др.), които отговарят на критериите по част I, раздел 2, т.2.2. на приложение № 1;

в) устойчиви нереактивноспособни опасни отпадъци, в т.ч. втвърдени и встъклени, с интензивност на излужване равнозначна на тази на неопасните отпадъци, които отговарят на съответните критерии за приемане съгласно част I, раздел 2, т.2.3. на приложение № 1;

3. на депа за инертни отпадъци се депонират само инертни отпадъци.

(2) Отпадъците по ал. 1, т. 2, буква “в” не могат да се депонират в клетки, предназначени за биоразградими неопасни отпадъци.

Чл. 38. (1) На депата се приемат предварително третирані отпадъци.

(2) Алинея 1 не се прилага за:

1. инертни отпадъци, чието предварително третиране е технически невъзможно;

2. други видове отпадъци, когато притежателят на отпадъците представи доказателства, че предварителното третиране няма да допринесе съществено за намаляване количеството или опасните свойства на отпадъците, за намаляване на риска за човешкото здраве или ограничаване на вредното въздействие върху околната среда, причинени от депонирането на отпадъците през целия жизнен цикъл на депото.

Чл. 39. (1) При експлоатацията на депата за отпадъци операторът:

1. извършва контрол на вида и състава на постъпващите за обезвреждане отпадъци;

2. следи за изпълнение на изискването по чл.38 за предварително третиране на отпадъците преди тяхното депониране;

3. спазва технологията за депониране, в т.ч. ежедневното запръстяване на работния участък от депото;

4. следи за състоянието на технологичното оборудване и надеждността на земните и строителните конструкции и съоръжения;

5. извършва рекултивацията на запълнените клетки на депото.

(2) Депонирането се извършва от оператора и се контролира от компетентните органи съобразно установените правила и експлоатационни изисквания, определени с план за експлоатация, който представлява неразделна част от проекта на технологията за депониране по чл.39, т. 4 от ЗУО и специализираните работни карти по ал. 3.

(3) За експлоатацията на депото по участъци и/или клетки операторът съставя специализирана работна карта, регистър и информационна система по реда и при условията на глава четвърта “Специализирани карти, регистри и информационни системи. Допълнителни кадастрални данни” от Закона за кадастъра и имотния регистър, с които се документират следните данни:

1. вид и количество на отпадъка, депониран на полетата (части на работния хоризонт) с площ не по-голяма от 1000 кв.м и височина на натрупване не по-голяма от 2 м;

2. идентификационен номер на полето;

3. начин на депониране, в т. ч. дебелина и наклон на слоевете и вид на машините, извършващи уплътняването;

4. времетраене на депонирането по дати;

5. отклонение от предвижданията на плана за експлоатация и други специфични данни за полето.

(4) Специализираните работни карти по ал. 3 се попълват за всеки работен участък на депото.

Чл. 40. (1) По време на експлоатацията на депото за отпадъци операторът:

1. изпълнява плана за контрол и мониторинг, разработен съгласно приложение №3, както и мерките, посочени в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или в комплексното разрешително;

2. своевременно информира компетентните органи за всяко замърсяване или увреждане на околната среда над допустимите норми, установени при изпълнение на плана за контрол и мониторинг;

3. изпълнява, за своя сметка, предписанията на компетентните органи за отстраняване на отрицателните последици от замърсяването или увреждането на околната среда над допустимите норми;

4. осигурява заключване на входовете на депото в извънработно време, надеждна охрана за ограничаване на свободния достъп до територията на депото и предотвратяване на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на депото;

5. предприема мерки за ограничаване на опасностите и уврежданията, причинени от:

а) емисии на миризми и прах;

б) разнасяни от вятъра отпадъци;

в) източници на шум и от транспорта на територията на депата;

г) птици, вредители и насекоми;

д) образуване на аерозоли;

е) запалване на отпадъци;

6. предприема мерки и осигурява необходимите съоръжения и оборудване за предотвратяване разпиляването на отпадъци от депото върху пътищата и околните територии;

7. предприема необходимите мерки за защита от аварии и ограничаване на последиците от тях.

(2) В съответствие с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, но не по-малко от веднъж годишно, въз основа на натрупаните данни, операторът отчита пред компетентния орган, издал разрешението, респ. комплексното разрешително, всички резултати от мониторинга, с цел доказване, изпълнението на условията на разрешението (комплексното разрешително) и определяне на поведението на отпадъците в депото.

Чл. 41. Операторът е отговорен за контрола на качеството на аналитичните операции като за целта възлага на независими изпитвателни лаборатории, акредитирани от Изпълнителната агенция “Българска служба за акредитация”, контролните и мониторинговите процедури и/или изпитването на представителните проби по чл. 36, т. 2, буква “г”.

Раздел IV

Закриване на депата за отпадъци

Чл. 42. (1) Процедурата за закриване на депо или на участък или клетка (подобект) на депо започва, когато е налице един от следните случаи:

1. изпълнени са съответните условия за закриване, посочени в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително;

2. компетентният орган се е произнесъл с положително решение по заявление на оператора на депото, с което иска прекратяване на дейността преди изтичане срока на разрешението за извършване на дейности с отпадъци, съответно на комплексното разрешително;

3. компетентният орган се е произнесъл с мотивирано решение за закриване на депото.

(2) Депото или участък или клетка от него се считат за закрити единствено след писмено потвърждение от компетентния орган до оператора въз основа на извършена проверка на място и оценка на изпълнението на плана за закриване на депото.

(3) Закриването на депото по ал. 2 не освобождава оператора от задълженията му, произтичащи от условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително.

Чл. 43. (1) Закриването на депата се извършва по предварително изготвен план, като основните етапи в него се определят с инвестиционния проект на депото.

(2) Планът за закриване на депото по ал. 1 включва дейности по:

1. демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, като в плана се посочва графика на техния демонтаж, технологията за демонтаж и необходимата квалификация на специалистите и работниците, ангажирани с демонтажа;

2. повърхностно запечатване на депото, което се извършва в съответствие с проекта за изграждане на горния изолиращ екран, вкл. техническата и биологичната рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия.

Чл. 44. (1) Операторът трябва да осъществява поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, в т.ч. контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок не по-кратък от 30 години след закриване на депото или за друг срок, определен по преценка на компетентния орган с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително, като се отчита потенциалната опасност от депото за човешкото здраве и околната среда.

(2) Наблюдението на параметрите на околната среда по ал. 1, свързани с поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, се извършва от оператора на депото в съответствие с плана за контрол и мониторинг по приложение № 3.

(3) При замърсяване или увреждане на околната среда над допустимите норми, установени при изпълнение на плана за контрол и мониторинг, операторът информира своевременно компетентните органи и изпълнява за своя сметка техните предписания за отстраняване на отрицателните последици.

Глава трета

ДРУГИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ ЗА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Раздел I

Изисквания към съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградими отпадъци

Чл. 45. (1) За биологичното третиране на биоразградими отпадъци се изграждат съоръжения и инсталации за:

1. компостиране;
2. анаеробно третиране;
3. механично или биологично третиране

(2) Съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградими отпадъци се разполагат:

1. на открити и покрити площадки;
2. в затворени помещения.

(2) Методът за биологично третиране на биоразградими отпадъци се определя в зависимост от:

1. състава на отпадъците, в т.ч. морфологичен състав, способност за биохимично разграждане, рН на средата, съотношението въглерод/азот, наличие на токсични съединения, активност и вид на микроорганизмите, наличие на биогенни елементи и съдържание на вода;

2. възможностите на отделните съоръжения и инсталации за създаване на оптимални условия за биологично третиране за определен отпадък по вид и състав, в т.ч. температура

на средата, начин на провеждане на процеса, начин на подготовка на отпадъците, време за протичане на процеса, възможности за използване на крайния продукт.

(3) Съоръженията и инсталациите за биологичното третиране на биоразградими отпадъци трябва да удовлетворяват следните изисквания:

1. биологичното третиране да се извършва по начин, при който се минимизира вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда от газовите емисии и от замърсяване на повърхностните или подземните води;

2. биологичното третиране да се извършва при спазване на конкретната технология, с оглед получаване на компост и ферментационни продукти, подходящи за подобряване на качеството и характеристиките на почвата, както и на другите крайни продукти, резултат от съответната технология.

Чл. 46. Оползотворяването на биоразградими отпадъци чрез биологично третиране се предвижда като комплексен обект, който може да включва:

1. основни съоръжения или инсталации за биологично третиране, в т.ч.:

а) открити или покрити площадки за компостиране в статични купове, купове с форсирана аерация и/или с механично обръщане;

б) биореактори - хоризонтални или вертикални, с прекъснат или непрекъснат режим на работа, статични или динамични, клетъчни (биоклетки), пистови, биотунели, с въртящ се цилиндър и др.;

в) мезофилни и термофилни ферментатори;

г) инсталации за оползотворяване на биогаз;

2. спомагателни съоръжения и инсталации, в т.ч. за:

а) предварително третиране на отпадъците - инсталации за нарязване, раздробяване, сепариране, претоварване, пресяване и др.;

б) аериране с депресия или компресия;

в) складиране, пресяване, претоварване, пакетиране на получения продукт и др.

г) почистване на въздуха и филтриране на неприятни миризми - биофилтри, скрубери и др.;

д) оформяне на материала в купчини, тунели и др., в зависимост от технологията - смесители, транспортни ленти, елеваторни машини, насипващи устройства и др.;

е) механично аериране - разбъркващи и обръщащи машини;

ж) почистване на биогаза от примеси;

з) съхранение на течни и твърди ферментационни продукти;

е) съхранение на биогаз - резервоари за биогаз и др.

3. обслужващи сгради и съоръжения, в т.ч. административни и битови сгради, площадкови мрежи на техническата инфраструктура, гаражи, паркинги и др.

Чл. 47. Основното съоръжение или инсталация за биологично третиране и свързаните с него обслужващи и спомагателни сгради, съоръжения и инсталации се определят в зависимост от вида, състава и количеството на отпадъците, възможностите за използване на крайния продукт и изискванията за опазване на човешкото здраве и околната среда.

Чл. 48. За осигуряване на безопасна експлоатация на съоръженията и инсталациите, използвани при биологично третиране на биоразградими отпадъци и за опазване на човешкото здраве и околната среда, се изисква:

1. конструкцията на съоръженията да осигурява възможност за:

а) непрекъснато наблюдение и коригиране на температурата, влажността и физико-химичните свойства на отпадъка;

б) циркулация на въздуха в отпадъчната маса (за съоръженията и инсталациите по чл. 45, ал.1, т.1 и 3.);

в) събиране и оползотворяване на образувания биогаз (за съоръженията и инсталациите по чл. 45, ал.1, т.2.);

г) ограничаване замърсяването на геоложката основа, повърхностните и подземните води и въздуха.

2. съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградими отпадъци трябва да отговарят и на изискванията за:

а) защита от шум, в съответствие със санитарните норми;

б) защита от вибрации, в съответствие със санитарните норми и нормите за проектиране на фундаменти, подложени на динамични товари от машини.

3. обслужващите сгради, помещения и съоръжения да осигуряват здравословни и безопасни условия на труд и опазване на компонентите на околната среда при спазване изискванията на нормативните актове за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, посочени в глава четвърта.

Раздел II

Съоръжения и инсталации за предварително третиране на отпадъци

Чл. 49. Съоръжения и инсталации за предварително третиране на отпадъци (сепариране, опаковане, балиране, нарязване, раздробяване и др.) се предвиждат като:

1. спомагателни обекти към основните съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците;

2. самостоятелни обекти за третиране на отпадъци.

Чл. 50. (1) Съоръженията и инсталациите за предварително третиране на отпадъците (устройства за сортиране, вибросита, инсталации за раздробяване и сепариране, в т.ч. дробилки, мелници, магнитни, балистични и други сепаратори, преси, претоварни съоръжения, инсталации за брикетирание, балиране, опаковане и др.) трябва да осигуряват защита на околната среда в същата степен, както основното съоръжение и инсталация за оползотворяване или обезвреждане на отпадъците.

(2) Съоръженията и инсталациите, източници на вредни лъчения (електромагнитни сепаратори, високочестотни генератори и др.), трябва да отговарят на санитарните правила и норми.

Раздел III

Изисквания към експлоатацията на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Чл. 51. (1) Входният контрол на отпадъците се извършва на контролно-пропускателния пункт на територията на съоръжението или инсталацията за оползотворяване или за обезвреждане на отпадъците.

(2) Входният контрол на отпадъците се осъществява от оператора на съоръжението или инсталацията за оползотворяване или за обезвреждане на отпадъци и включва:

1. проверка на документацията, придружаваща отпадъците;

2. измерване с автоматична везна и регистрация по електронен път на количеството на постъпващите отпадъци;

3. визуален оглед на отпадъците;

4. вземане на проби за изпитване на постъпващите отпадъци, когато е необходимо да бъде установено дали отпадъците отговарят на:

а) изискванията по отношение на техния вид, състав и свойства, определени от технологията на съответното съоръжение или инсталация, и/или

б) описанието им в документите, придружаващи доставката.

5. водене на изискващите се съгласно наредбата по чл.27 от ЗУО отчетни документи, заверени от регионалната инспекция по околната среда и водите.

(3) Операторът или упълномощено от него лице потвърждава писмено приемането на всяка доставка на отпадък на площадката на съоръжението или инсталацията.

Чл. 52. (1) Оползотворяването и/или обезвреждането на отпадъците се извършва от оператора и се контролира от компетентните органи съобразно установените за това правила и експлоатационни изисквания, определени с плана за експлоатация, неразделна част от проекта на технологията по чл.39, т.4 от ЗУО

(2) По време на експлоатацията на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, операторът:

1. извършва контрол по отношение на вида и състава на постъпващите за третиране отпадъци;

2. спазва технологията за оползотворяване или обезвреждане на отпадъците;

3. следи състоянието на технологичното оборудване и надеждността на строителните конструкции и съоръжения;

4. извършва контрол по отношение на емисиите на вредни вещества във въздуха, повърхностните и подземните води, на замърсяването на почвите и въздействието върху другите компоненти на околната среда съгласно изискванията на нормативните актове в областта на опазване на околната среда и предписанията на компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително.

Чл. 53. При експлоатацията на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци се предприемат необходимите мерки за защита от аварии и ограничаване на техните последици.

Чл. 54. Обслужването, поддържането и техническият надзор на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, класифицирани като съоръжения с повишена опасност се извършват при спазване на съответните наредби по чл. 31 от ЗТИП.

Глава четвърта

ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Чл. 55. Операторите на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по глава трета са длъжни да осигуряват здравословни и безопасни условия на труд за всички работници и служители.

Чл. 56. При организиране и осъществяване на трудовата дейност, свързана с експлоатацията на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по глава трета се изпълняват изискванията на нормативните актове за здравословни и безопасни условия на труд за различните видове дейности, видове работи и работно оборудване, свързани с дейностите по оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Чл. 57. По време на експлоатацията на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по глава трета се осигурява противопожарна защита съгласно изискванията на ПСТН, като:

1. строежите се проектират и изграждат в съответствие с изискванията на ПСТН;

2. при експлоатацията на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по глава трета се осигуряват необходимото оборудване и инвентар за противопожарни нужди съгласно изискванията на ПСТН.

Чл. 58. Работодателите и лицата, които ръководят или управляват трудовите процеси, се задължават да разработят и утвърдят инструкции за здравословни и безопасни условия на труд за отделните видове работни места.

Глава пета

ИЗИСКВАНИЯ ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА

Чл. 59. Управлението на депата и на съоръженията и инсталациите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по глава трета се възлага на технически компетентно физическо лице, притежаващо необходимата квалификация.

Чл. 60. (1) Персоналът, ангажиран с дейностите по управление на отпадъците, преминава задължително обучение и периодично повишаване на квалификацията в съответствие с мерките, предвидени в програмата за управление на дейностите по отпадъците.

(2) Обучението и квалификацията на персонала по ал. 1 се извършват за сметка на оператора.

(3) Обучението по ал. 1 задължително включва:

1. управление на отпадъците;
2. организация на дейностите по оползотворяване или обезвреждане на отпадъците и на мероприятията, свързани с опазване компонентите на околната среда, за всяко отделно работно място;
3. задължения и отговорности, свързани с опазването на околната среда.
4. охрана на труда и техника на безопасност и действия при кризисни ситуации в съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъци

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "анаеробно разграждане" е биологично разграждане на биоразградими отпадъци в отсъствие на кислород, при контролирани условия и под действието на микроорганизми (вкл. метаногенни бактерии), с цел производството на биогаз и на ферментационни продукти.

2. "биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и др.

3. "газове от депа" са всички газове, образувани от депонираните отпадъци.

4. "депо за отпадъци" е съоръжение за депониране на отпадъци, върху земята или под земята, включително вътрешни площадки за депониране на отпадъци на територията на предприятията (т.е. депа, където причинителят на отпадъци извършва обезвреждане на отпадъци на мястото на образуването им) и самостоятелни площадки предназначени за временно съхраняване на отпадъците, които се експлоатират за срок по-дълъг от една година. За депа не се считат съоръженията, където се извършва разтоварване на отпадъци, с цел осигуряване на подготовката им за по-нататъшно транспортиране за оползотворяване, предварително третиране или обезвреждане на друго място, съоръженията за съхраняване на отпадъци преди оползотворяването или предварителното им третиране за период по-малък от три години и съоръженията за съхраняване на отпадъци преди обезвреждането им за период по-малък от една година.

5. "елуат" е разтвор, получен при изпитване за излужване.

6. "жизнен цикъл на депо за отпадъци" е периодът обхващащ изграждането, експлоатацията, закриването и следексплоатационните грижи за депото.

7. "заявител" е лице, което кандидатства за получаване на разрешение за извършване на дейности с отпадъци или комплексно разрешително.

8. "излужване" е изнасяне чрез инфилтратата от тялото на депото на компонентите (химичните вещества) дадени в таблици 2, 4, 5 и 7 от приложение № 1 на наредбата.

9. "изолирани урбанизирани територии" са населени места или селищни образувания, които:

а) представляват общини с не повече от 500 жители или урбанизирана територия с не повече от 5 жители на квадратен километър в нейните граници;

б) са малки населени места или селищни образувания на разстояние по-голямо от 50 км до най-близкия град с гъстота на населението над 250 жители на квадратен километър от територията в неговите граници или са със затруднен пътен достъп до такива градове поради сурови метеорологични условия през по-голямата част от годината.

10. "инертни отпадъци" са отпадъци, които:

а) не претърпяват съществени физични, химични и биологични изменения;

б) не са разтворими, не горят и не участват в други физични и/или химични реакции;

в) не са биоразградими и/или не оказват неблагоприятно въздействие върху други вещества, с които влизат в контакт по начин, който води до увреждане на човешкото здраве или до замърсяване на околната среда над допустимите норми;

г) общата способност за излужване, съдържанието на замърсяващи вещества в отпадъците и екотоксичността на инфилтратата са незначителни и не оказват вредно въздействие върху качеството на повърхностните и/или подземните води.

11. "инсталация за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци" е стационарно или преместваемо техническо съоръжение или оборудване за извършване на дейности или операции по оползотворяване или обезвреждане на отпадъци, разположено на територията на площадка за третиране на отпадъци.

12. "инфилтрат" са всички течности, просмукващи се през депонираните отпадъци, които се отвеждат или задържат в отпадъчното тяло на депото.

13. "компетентни органи" по прилагането на изискванията на наредбата в т.ч. за своевременно предприемане на необходимите и достатъчни мерки и действия по тяхното прилагане са:

а) министърът на околна среда и водите - за депата, съоръженията и инсталациите по глава трета, попадащи в обхвата на Приложение №4 на ЗООС, както и в случаите по чл.37, т.2 от ЗУО;

б) директорът на регионалната инспекция по околната среда и води – в случаите по чл.37, т.1 от ЗУО и по чл.117, ал.3 от ЗООС.

14. "компостиране" е екзотермичен и термофилен процес на биологично разграждане на биоразградими отпадъци в присъствието на кислород и при контролирани условия под действието на микро- и макро-организми с цел произвеждане на компост.

15. "компост" е стабилно, хигиенизирано, без неприятна миризма, богато на органични съставки и подобно на хумус вещество, получено в резултат на процеса на компостиране.

16. "механично/биологично третиране" е третирането на остатъчни битови отпадъци, несортирани отпадъци или други биоразградими отпадъци, негодни за компостиране или анаеробно разграждане, с цел стабилизиране и намаляване на обема на отпадъка.

17. "неопасни отпадъци" са отпадъци, които не притежават опасни свойства и не съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни в резултат на което не са класифицирани като опасни отпадъци, съгласно наредбата по чл.3 от ЗУО.

18. "оператор на депо" е юридическо или физическо лице, което е собственик на депото или е отговорно за неговото стопанисване в съответствие с изискванията на нормативните актове в областта на опазване на околната среда. Лицето може да бъде различно през различните фази на експлоатацията и следексплоатационните грижи за депото.

19. "подземно съхраняване на отпадъци" е постоянно съхраняване на отпадъци в съоръжение (минно добивен обект), разположено в земните недра като солни или калиеви рудници;

20. "подземно хранилище за отпадъци" е съоръжение, предназначено за подземно съхраняване на отпадъци.

21. "предварително третиране" са всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците, с цел да се намали обема им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им;

22. "притежател на отпадъци" е всяко лице по чл.5, ал. 1 от ЗУО.

23. "следексплоатационни грижи за депо за отпадъци" са дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи след-експлоатационен период на депото.

24. "съоръжение за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци" е всяко строително съоръжение, инсталация или друго стационарно или преместваемо техническо съоръжение или оборудване, предназначено за извършване на дейности или операции по оползотворяване или обезвреждане на отпадъци, включително свързаните с него обслужваща техническа инфраструктура и спомагателни и обслужващи сгради, строителни съоръжения или преместваеми обекти.

25. "съществуващо депо за отпадъци" е депо, което е в експлоатация или е преустановена неговата експлоатация, но няма писмено потвърждение от компетентния орган до оператора за закриване на депото.

26. "течни отпадъци" са всички отпадъци в течна форма, с изключение на утайките от пречистване на отпадъчни води.

27. "устойчиви нереактивоспособни опасни отпадъци" са отпадъците, чието поведение при излужване не се променя съществено в продължение на дълъг период от време при проектните условия на депото или в следствие на инциденти, които могат да бъдат предизвикани от:

а) самите отпадъци (например следствие на биоразграждане);

б) продължителното въздействие върху тях на околната среда (например от води, въздух, температура и механични въздействия);

в) въздействия на други отпадъци (включително отпадъчни продукти като инфилтрат и газ).

28. "ферментационни продукти" са продуктите, получени в резултат на анаеробно разлагане на разделно събрани биоразградими отпадъци.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Министърът на околната среда и водите утвърждава Национална стратегия за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

(2) Стратегията трябва да осигури постигането на следните цели:

1. до 2010 година количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 75% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995 година;

2. до 2013 година количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 50% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995 година;

3. до 2020 година количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, трябва да бъдат намалени до 35% от общото теглово количество на биоразградимите битови отпадъци, образувани през 1995 година.

§ 3 (1) В съответствие със Стратегията по §2, ал. 2 в програмите по чл. 29, ал. 1, т. 1 от ЗУО се предвиждат конкретни мерки съгласно чл.31, ал.2, т.10 от ЗУО за поетапно намаляване на количествата на биоразградими отпадъци, предназначени за депониране.

§ 4. (1) Разпоредбите на чл.32, ал.1, т.2 и т.3, чл.35, ал.1, т.1, т.2 и т.3, буква “а”, Приложение № 1 с изключение на Част I, раздел 2, т.2.3.3 и всички останали разпоредби, които препращат към Приложение № 1 се прилагат от 1 януари 2007г. .

(2) До срока по ал.1 на депа за неопасни отпадъци се депонират:

1. битови отпадъци;
2. неопасни отпадъци с друг произход (производствени, строителни и др.);
3. отпадъци, съдържащи азбест при изпълнение на условията на Част I, раздел 2, т.2.3.3 от Приложение № 1.

(3) Не по-късно от изтичането на срока по ал.1, министърът на околната среда и водите определя със заповед методите за основно охарактеризиране на отпадъците и за изпитване за установяване на съответствието.

(4) Не по-късно от изтичането на срока по ал.1, министърът на околната среда и водите определя със заповед опростени процедури за изпитване на отпадъците и изискванията за проверка на място, включително и методите за бързо изпитване на отпадъците.

(5) Не по-късно от изтичането на срока по ал.1, министърът на околната среда и водите, определя със заповед критерии за приемане на монолитни отпадъци на съответните класове депа за отпадъци.

§ 5. (1) Преустановява се експлоатацията на съществуващи депа, които в срок до 30 септември 2005 г. нямат утвърден от компетентния орган по чл. 37 от ЗУО план за привеждане на депото в съответствие с изискванията на тази наредба.

(2) Операторите на съществуващите депа към влизането в сила на тази наредба, в срок до 31 март 2005 г. са задължени да изготвят и представят на директора на регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия е разположено депото, план за привеждане на депото в съответствие с изискванията на тази наредба.

(3) Плановете за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на тази наредба се утвърждават от:

1. директора на регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия е разположено депото – за депа, на които се депонират битови и строителни отпадъци;

2. министъра на околната среда и водите или упълномощени от него лица, след представяне на становище от директора на РИОСВ – за депата, на които се депонират производствени и опасни отпадъци.

(4) Плановете по ал. 2 предвиждат мерки за преустановяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане на съществуващите депа за отпадъци в съответствие с изискванията на тази наредба с краен срок за изпълнение на плановете, както следва:

1. депа за инертни и неопасни (битови, строителни и производствени) отпадъци – до 16 юли 2009 г.;

2. депа за опасни отпадъци – до 31 декември 2006 г.;

3. депа по приложение №1 от ЗУО – до 31 декември 2014 г.

(5) Въз основа на информацията, предоставена с плана по ал.2, компетентните органи по ал. 3 вземат решение за утвърждаване или връщане на плановете, като поставят условия и предписват мерки и срокове за тяхното изпълнение, които могат да бъдат по-кратки от сроковете определени в ал.4 след преценка на риска за човешкото здраве и околната среда.

(6) Крайният срок за преустановяване на експлоатацията на съществуващи депа за битови отпадъци е до въвеждане в експлоатация на съответното за общината регионално депо, което е предвидено с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците.

(7) За съществуващите депа, които ще бъдат закрити до 31 декември 2006 г. могат да не се прилагат изцяло изискванията за повърхностно запечатване по чл.20 и приложение №2, раздел 4, при условие, че не се застрашава човешкото здраве и околната среда.

(8) Компетентните органи по ал.3 могат да изискват допълнителна информация от лицата, които изготвят и представят плановете по ал.2 за изясняване на фактите и обстоятелствата, свързани със съществуващото депо, с цел взимане на решение.

(9) Указания за разработване на планове за привеждане на съществуващите депа за отпадъци в съответствие с нормативните изисквания се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

§ 6. Разпоредбата на чл.14, ал.1, т.4, буква “б” се прилага от 16 юли 2006 г.

§ 7. Разпоредбата на чл.38 се прилага от 1 януари 2007г.

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 15, ал.2 на Закона за управление на отпадъците.

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ:

(Долорес Арсенова)

Съгласували:

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО:

(Славчо Богоев)

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ГОРИТЕ:

(Мехмед Дикме)

**МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО:**

(Валентин Церовски)

Това приложение въвежда процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци.

ЧАСТ I. ПРОЦЕДУРА И КРИТЕРИИ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТПАДЪЦИ НА ДЕПА

Раздел 1. Процедура за приемане на отпадъци на депа

1.1. Основно охарактеризиране на отпадъците

Основното охарактеризиране на отпадъците е първата стъпка на процедурата за приемане на отпадъците и представлява определяне на характеристиките им чрез събиране на цялата необходима информация с цел безопасното им обезвреждане в дългосрочен аспект. Основното охарактеризиране се изисква за всички видове отпадъци.

1.1.1. Обхват на основното охарактеризиране

Основното охарактеризиране на отпадъците включва:

а) информация за отпадъка - вид (битов, строителен, производствен или опасен) и произход, състав, консистенция, поведение при излужване, а където е необходимо и възможно – и други свойства, характеризиращи отпадъците;

б) информация по отношение поведението на отпадъка в депата и възможностите за предварително третиране в съответствие с изискванията на чл. 38 от наредбата;

в) съпоставяне на характеристиките на отпадъка с граничните стойности за приемане на отпадъци на съответния клас депо;

г) определяне на ключовите параметри на изпитването за установяване на съответствието и възможности за опростяване на изпитването (с цел значително намаляване на изпитваните компоненти при условие, че се представи съответната информация). От основното охарактеризиране се извеждат съотношенията между характеристиките на отпадъка и резултатите от опростените процедури за изпитване, както и честотата на изпитването за установяване на съответствието по реда на т.1.2.

1.1.1.1. Когато основното охарактеризиране на отпадъците показва, че те отговарят на критериите за съответния клас депо съгласно раздел 2, отпадъците могат да бъдат приети в съответния клас депо.

1.1.1.2. За верността на информацията от основното охарактеризиране е отговорен притежателят на отпадъците или ако той не е установен – лицето в чието държане се намират отпадъците.

1.1.1.3. Операторът на депото съхранява документацията от основното охарактеризиране за срока по чл.44, ал.1 от наредбата.

1.1.2. Съществени изисквания към основното охарактеризиране на отпадъците

Съществените изисквания към основно охарактеризиране на отпадъците са:

а) информация за източника и произхода на отпадъка;

б) информация за процеса, в резултат на който е образуван отпадъка (описание и характеристика на входящите суровини и продукти);

в) описание на извършеното предварително третиране на отпадъците в съответствие с чл. 38 от наредбата или посочване на причините, поради които такова третиране не се счита за необходимо;

г) данни за състава на отпадъка и за поведението му при излужване, когато последното се изисква;

д) информация за външния вид на отпадъка (мирис, цвят, агрегатно състояние);

е) код на отпадъка, съгласно наредбата по чл. 3 от ЗУО;

ж) в случаите на огледални кодове - свойствата на опасния отпадък съгласно наредбата по чл. 3 от ЗУО ;

з) информация, която доказва, че отпадъка не попада в обхвата на изключенията по чл. 14, ал. 1 от наредбата;

и) класа депо, на което отпадъкът може да бъде приеман;

к) допълнителните предпазни мерки, които трябва да се предприемат на депото, в случай на необходимост, във връзка с приемане на отпадъка;

л) обосновка за невъзможността и/или нецелесъобразността от рециклиране или оползотворяване на отпадъка.

1.1.3. Изпитване

1.1.3.1. За да се получи изискващата се по т.1.1.2 информация, отпадъците се подлагат на изпитване. Освен изпитването за определяне на поведението при излужване, трябва да се знае съставът на отпадъците или да се определи чрез изпитване. Основното охарактеризиране винаги трябва да включва и изпитването за установяване на съответствието.

1.1.3.2. В зависимост от вида на отпадъка се определя обхватът на основното охарактеризиране, на лабораторните изпитвания, както и връзката между основното охарактеризиране и изпитването за установяване на съответствието. Изискванията за отпадъците от един и същ вид са различни за:

а) отпадъците, които се образуват редовно от един и същ процес;

б) отпадъците, които не се образуват редовно.

1.1.3.2.1. Отпадъци, които се образуват редовно от един и същ процес

Това са индивидуални и съвместими отпадъци, които се образуват редовно от един и същ процес, където:

а) инсталацията и процесът, от който се образуват отпадъците, са добре познати и входящите суровини за процеса, както и самия процес, са добре известни;

б) притежателят на отпадъците осигурява цялата необходима информация и уведомява оператора на депото за промените в процеса (особено за промени във входящите суровини);

в) процесът обикновено се извършва в една инсталация, като се допуска отпадъците да бъдат и от различни инсталации, ако те могат да се определят като един поток с общи характеристики в рамките на установени граници (напр. дънна пепел от изгаряне на битови отпадъци).

За отпадъците по т. 1.1.3.2.1, основното охарактеризиране трябва да обхваща съществените изисквания посочени в т. 1.1.2., като включва и определяне на:

а) границите на изменение на състава на отделните отпадъци;

б) границите на изменение на свойствата на отпадъците;

в) когато това се изисква - способността за излужване на отпадъците, определена посредством изпитване чрез партидно излужване, изпитване за просмукване и/или изпитване в зависимост от рН;

г) ключовите параметри, които трябва се изследват редовно.

Когато отпадъците са образувани от един и същ процес в различни инсталации, притежателят на отпадъците предоставя информация за границите на изменение на състава. В тази връзка, трябва да бъдат направени достатъчен брой измервания, за да се определят границите на изменение на свойствата, характеризиращи отпадъците. Тогава може да се счита, че отпадъците са с определени свойства и впоследствие трябва да са обект само на изпитване за определяне на съответствието, освен ако не са настъпили значителни промени в процеса на образуване на отпадъците или в състава и свойствата на използваните суровини и материали

Когато за отпадъци, образувани от един процес в една и съща инсталация, резултатите от измерванията показват незначителни промени в свойствата на отпадъците в сравнение с граничните стойности се счита, че отпадъците са с определени свойства и впоследствие трябва да са обект само на изпитване за определяне на съответствието, освен ако не са настъпили значителни изменения в процеса, от който се образуват отпадъците или в състава и свойствата на използваните суровини и материали.

Когато свойствата на отпадъците варират в значителни граници, основните им характеристики се определят индивидуално и тези отпадъци се отнасят към т. 1.1.3.2.2. Това са случаите на отпадъци от съоръжения за временно съхраняване, при смесване на отпадъци от претоварни станции или от смесени отпадъчни потоци, доставяни от лицата, събиращи отпадъци.

1.1.3.2.2. Отпадъци, които не се образуват редовно

Това са отпадъците, които не се образуват редовно от един и същ процес в една и съща инсталация и не са част от отпадъчните потоци с определени характеристики.

При отпадъците по т. 1.1.3.2.2. се извършва основно охарактеризиране на всяка партида отпадъци. Основното охарактеризиране трябва да включва съществените изисквания, посочени в т.1.1.2. В случаите когато се извършва основно охарактеризиране на всяка партида не се провежда изпитване за съответствие.

1.1.4. Случаи, при които не се изисква изпитване

1.1.4.1. Изпитване за основно охарактеризиране не се извършва когато:

а) отпадъците са в списъка на отпадъците, за които не се изисква изпитване по раздел 2;

б) цялата необходима информация за основното охарактеризиране е известна и надлежно обоснована до степен напълно удовлетворяваща компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително;

в) отпадъците са от определени видове, за които изпитването е практически неприложимо или за които няма подходящи процедури за изпитване и критерии за приемане.

1.1.4.2. Практическата неприложимост на изпитването или липсата на подходяща процедура за изпитване и критерии за приемане на отпадъците трябва да бъде обоснована и документирана, включително причините, поради които се счита, че отпадъците могат да бъдат приети на този клас депо.

1.2. Установяване на съответствието

1.2.1. За приемане на отпадъците на съответния клас депо освен основното охарактеризиране съгласно т. 1.1. е необходимо и последващо установяване на съответствието на резултатите от изпитването с резултатите, получени при основното

охарактеризиране на отпадъка и със съответните критерии за приемане, регламентирани в раздел 2.

1.2.2. Изпитването за установяване на съответствието се извършва периодично за проверяване на отпадъчни потоци, които се образуват редовно от един и същ процес.

1.2.3. Параметрите за установяване на съответствието се определят на основата на информацията от основното охарактеризиране. Чрез изпитване се проверяват само ключовите параметри, определени от основното охарактеризиране. Проверката установява съответствието на получените резултати от изпитването на ключовите параметри с граничните стойности.

1.2.4. Изпитването за установяване на съответствието включва едно или повече от изпитванията, използвани при основното охарактеризиране. За даден отпадък тези изпитвания включват най-малко изпитване чрез партидно излужване. За тези цел се използват методите, посочени в раздел 3.

1.2.5. За отпадъците, посочени т. 1.1.4, букви “а” и “в”, за които не се изисква изпитване за основно охарактеризиране, съответно не се изисква и провеждане на изпитване за определяне на съответствието. В тези случаи се извършва документална проверка на съответствието с информацията от основното охарактеризиране.

1.2.6. Изпитването за установяване на съответствието се извършва най-малко веднъж годишно, като операторът е задължен във всеки отделен случай да гарантира, че изпитването е проведено съгласно обхвата и честотата, установени при основното охарактеризиране.

1.2.7. Протоколите с резултатите от изпитването се съхраняват за срока по чл.44, ал.1 от наредбата

1.3. Проверка на място

1.3.1. Всички доставки на отпадъци в депото, се проверяват визуално преди и след разтоварването, като се проверява и документацията, изискваща се с наредбата по чл. 27, ал. 1 от ЗУО.

1.3.2. За отпадъци, които се депонират на депо, експлоатирано от причинителя на отпадъците, визуалната проверка може да се извършва на мястото на изпращане.

1.3.3. На депото се приемат отпадъци, които са същите като отпадъците, които са били предмет на основното охарактеризиране и на изпитването за установяване на съответствието, и които са описани като такива в придружаващите документи. Отпадъците, за които не е изпълнено това изискване не се приемат на депото.

1.3.4. При приемането на отпадъците периодично се вземат проби. Взетите проби се съхраняват най-малко три месеца след приемане на отпадъците.

Раздел 2. Критерии за приемане на отпадъци

Този раздел определя критериите за приемане на отпадъци за всеки клас депо, включително критериите за подземно съхраняване.

Допуска се приемане на отпадъци, за които стойностите на параметрите са до три пъти по-високи от граничните стойности на параметрите, изброени в този раздел (с изключение на разтворим органичен въглерод (POB/DOC) в т.т. 2.1.2.1, 2.2.2, 2.3.1 и 2.4.1, на бензен, толуен, етилбензен и ксилен (БТЕК/ВТЕХ), на полихлорирани бифенили (ПХБ/PCBs) и минерални масла в т. 2.1.2.2, на общ органичен въглерод (ООВ/ТОС) и рН в т. 2.3.2, на загуби при налягане (ЗПН/LOI) и/или общ органичен въглерод (ООВ/ТОС) в т. 2.4.2 и за приемане на отпадъци, за които стойностите на общ органичен въглерод (ООВ/ ТОС) са до два пъти по-високи от граничната стойност в т. 2.1.2.2) когато:

а) с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително компетентният орган е допуснал това за определени отпадъци, приемани на

конкретно депо, като при издаване на разрешението, респ. на комплексното разрешително органите се съобразяват с характеристиките на депото и със състоянието на околната среда;

б) емисиите (включително и инфилтратата) от депото, вземайки предвид граничните стойности на параметрите, определени в този раздел, не представляват допълнителен риск за околната среда съобразно оценката на риска.

2.1. Критерии за приемане на отпадъци на депа за инертни отпадъци

2.1.1. Списък на отпадъци, които се приемат на депа за инертни отпадъци без изпитване

2.1.1.1. Приема се, че отпадъците в табл. 1 изпълняват критериите за инертни отпадъци, определени в дефиницията за инертни отпадъци в §1, т.10 от допълнителните разпоредби на наредбата и критериите, изброени в т. 2.1.2. Тези отпадъци се приемат без изпитване на депата за инертни отпадъци.

2.1.1.2. Отпадъците, приемани на депата за инертни отпадъци без изпитване, трябва да са от един поток (само от един източник), който включва отпадъци от един вид. Различните отпадъци, съдържащи се в списъка по чл.33, ал.2 за съответното депо, могат да бъдат приемани заедно, при условие че са от един източник.

2.1.1.3. В случай на съмнения за замърсяване на инертните отпадъци, приемани без изпитване, установени след визуална проверка или от информацията за произхода на отпадъците, се извършва изпитване от оператора или се отказва приемането на отпадъците в депото. Когато изброените в списъка отпадъци са замърсени или съдържат други материали или вещества като метали, азбест, пластмаси, химични вещества и др. до степен, която увеличава риска, свързан с отпадъците и доказва необходимостта от приемане на друг клас депо, операторът на депото за инертни отпадъци може да откаже тяхното приемане на депото.

2.1.1.4. Когато има съмнения, че отпадъкът не отговаря на определението за инертен отпадък в § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на наредбата и на критериите, посочени в т. 2.1.2, или когато има съмнения, че отпадъкът е замърсен, се извършва изпитване на отпадъците по методи, посочени в раздел 3.

Таблица 1

Код на отпадъка	Описание	Ограничения
10 11 03	Отпадъчни материали, на основата на стъклени влакна	Само без органични свързващи вещества
15 01 07	Стъклени опаковки	
17 01 01	Бетон	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 02	Тухли	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 07	Смеси на бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в код 17 01 06	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 02 02	Стъкло	
17 05 04	Почва и камъни, различни от упоменатите в код 17 05 03	С изключение на горен (повърхностен) почвен слой, торф; с изключение на почва и камъни от замърсени терени
19 12 05	Стъкло	
20 01 02	Стъкло	Само разделно събрано стъкло
20 02 02	Почва и камъни	Само за отпадъци от градини и паркове; с изключение на горен (повърхностен) почвен слой, торф

Забележка.

1. избрани отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР) - с ниско съдържание на други материали (като метали, пластмаси, почва, дървесина, каучук и т.н). Отпадъците трябва да са с известен произход.

Не се допускат:

а) ОСР от сгради, замърсени с неорганични или органични опасни вещества, напр. поради производствени процеси в строителството, замърсяване на почвата, съхраняване и употреба на пестициди или други опасни вещества и др., освен ако не се докаже, че разрушената сграда не е била замърсена значително;

б) ОСР от сгради, които са третирани, покрити или боядисвани с материали, съдържащи значителни количества опасни вещества.

2.1.1.5. Отпадъците, които не попадат в табл. 1, трябва да бъдат изпитани, както е регламентирано в раздел 1, за да се определи дали изпълняват критериите за приемане на отпадъци на депа за инертни отпадъци съгласно т. 2.1.2.

2.1.2. Гранични стойности за приемане на отпадъци на депа за инертни отпадъци

2.1.2.1. Гранични стойности на излужване

За отпадъците, приемани на депа за инертни отпадъци се прилагат гранични стойности на излужване, изчислени при съотношение течно към твърдо (L/S) 2 л/кг и 10 л/кг за общото количество отделен разтвор и изразено директно в мг/л за C_0 (първият елуат от изпитването за просмукване при съотношение $L/S=0,1$ л/кг). При изпитване за определяне на граничните стойности на излужване от табл. 2 се използват методите за изпитване, посочени в раздел 3.

Таблица 2

Компонент	L/S = 2 л/кг	L/S = 10 л/кг	C_0 (изпитване за просмукване)
	мг/кг сухо вещество	мг/кг сухо вещество	мг/л
As	0.1	0.5	0.06
Ba	7	20	4
Cd	0.03	0.04	0.02
Cr общ	0.2	0.5	0.1
Cu	0.9	2	0.6
Hg	0.003	0.01	0.002
Mo	0.3	0.5	0.2
Ni	0.2	0.4	0.12
Pb	0.2	0.5	0.15
Sb	0.02	0.06	0.1
Se	0.06	0.1	0.04
Zn	2	4	1.2
Хлориди	550	800	460
Флуориди	4	10	2.5
Сулфати	560 ⁽¹⁾	1 000 ⁽¹⁾	1 500
Фенолен индекс	0,5	1	0,3
Разтворим органичен въглерод -POB/DOC ⁽²⁾	240	500	160
Общо разтворими твърди вещества - ОРТВ/TDS ⁽³⁾	2 500	4 000	—

Забележка.

1. ако отпадъкът не отговаря на стойностите за сулфати, той все още може да се счита за удовлетворяващ критериите за приемане, ако резултатите от излужването не надвишават някоя от следните стойности: 1500 мг/л като C_0 при $L/S = 0.1$ л/кг и/или 6000 мг/кг при $L/S = 10$ л/кг. Необходимо е да се проведе изпитване чрез просмукване, за да се определи граничната стойност

при $L/S = 0.1$ л/кг при условия на първоначалното равновесие, докато стойността при $L/S = 10$ л/кг може да бъде определена посредством изпитване чрез партидно излужване или чрез изпитване за просмукване при условия, близки до действителните.

2. ако отпадъците не отговарят на стойностите за РОВ определени при тяхната собствена рН стойност, те се изпитват при $L/S = 10$ л/кг и рН между 7,5 и 8,0. Счита се, че отпадъците изпълняват критериите за приемане за РОВ, ако резултатът от това определяне не надхвърля 500 мг/кг.

3. Стойностите за общо разтворими твърди вещества (ОРТВ) могат да бъдат използвани вместо стойностите за сулфати и хлориди

2.1.2.2. Гранични стойности за общо съдържание на органични вещества

За отпадъците, приемани на депа за инертни отпадъци се прилагат освен граничните стойности на излужване, посочени в табл.2 и граничните стойности за общо съдържание на органични вещества съгласно табл. 3.

Таблица 3

Параметър	Стойност мг/кг
Общ органичен въглерод – ООВ/ТОС	30 000 ⁽¹⁾
Бензен, толуен, етилбензен и ксилен – БТЕК/ВТЕХ	6
Полихлорирани бифенили, 7 конгенери – ПХБ/PCBs	1
Минерални масла (въглеводороди с въглеводородна верига от C10 до C40)	500
Полициклични ароматни въглеводороди- ПАВ/PAHs	1 000

Забележка.

1. При почви, компетентните органи, издали разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, могат да позволят и по-високи допустими стойности при условие, че е постигната стойност от 500 мг/кг за РОВ при $L/S = 10$ л/кг, при собственото рН на почвата или при стойност на рН между 7,5 и 8,0.

2.2. Критерии за приемане на отпадъци на депа за неопасни отпадъци

В това приложение са определени гранични стойности само за неопасни отпадъци, които се депонират в едни и същи клетки със стабилизирани, нереактивоспособни опасни отпадъци.

2.2.1. Отпадъци, които могат да се приемат на депа за неопасни отпадъци без изпитване

2.2.1.1. На депа за неопасни отпадъци се допуска приемане без изпитване на битови отпадъци по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на ЗУО, които са класифицирани като неопасни с наредбата по чл. 3 от ЗУО, разделно събрани неопасни домакински отпадъци и подобни неопасни материали с друг произход.

2.2.1.2. Приемането на отпадъците по т. 2.2.1.1 може да се отказва, когато същите не са били подложени на предварително третиране съгласно чл. 38, ал. 1 от наредбата, или ако са замърсени до степен, която увеличава риска свързан с отпадъците и доказва необходимостта от приемане в други съоръжения.

2.2.1.3. В клетки, предназначени за стабилни, нереактивоспособни опасни втвърдени и встъклени отпадъци с интензивност на излужване, равнозначна на тази за неопасните отпадъци, може да се отказва приемането на отпадъците по т. 2.2.1.1.

2.2.2. Гранични стойности за приемане на отпадъци на депа за неопасни отпадъци

2.2.2.1. В табл. 4 са дадени граничните стойности за зърнести неопасни отпадъци, които се приемат в една и съща клетка с устойчиви, нереактивоспособни опасни отпадъци, изчислени при $L/S = 2$ и 10 л/кг за общото количество отделен разтвор и директно изразено

в мг/л за Со (в първия елуат на изпитването за просмукване при L/S =0,1 л/кг). Зърнестите отпадъци включват всички отпадъци, които не са монолитни. При изпитване на отпадъците за определяне на граничните стойности в табл. 4 се използват методите, посочени в раздел 3.

Таблица 4

Компоненти	L/S = 2 л/кг	L/S = 10 л/кг	C ₀ (изпитване за просмукване)
	мг/кг сухо вещество	мг/кг сухо вещество	мг/л
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr общ	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0.2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0.7	0,15
Se	0,3	0.5	0,2
Zn	25	50	15
Хлориди	10 000	15 000	8 500
Флуориди	60	150	40
Сулфати	10 000	20 000	7 000
Разтворим органичен въглерод РОВ/DOC ⁽¹⁾	380	800	250
Общо разтворими твърди вещества - ОРТВ/TDS ⁽²⁾	40 000	60 000	-

Забележка.

1. Ако отпадъците не отговарят на стойностите за РОВ, определени при собствената им рН стойност, те се изпитват при L/S =10 л/кг и рН между 7,5 и 8,0. Счита се, че отпадъците изпълняват критериите за приемане за РОВ, ако резултатът от това определяне не превишава 800 мг/кг.

2. Вместо стойностите за сулфати и хлориди могат да се използват стойностите за ОРТВ.

2.2.2.2. Критериите за монолитни отпадъци трябва да гарантират същото ниво на защита на околната среда, каквато се постига с граничните стойности за зърнести отпадъци, посочени в таблица 4.

2.2.3. Условия за приемане на отпадъци на основата на гипс на депа за неопасни отпадъци

Неопасните отпадъци на основата на гипс се обезвредят само на депа за неопасни отпадъци в клетки, където не се приемат биоразградими отпадъци. За отпадъци, депонирани заедно с отпадъци на основата на гипс, се прилагат допустимите стойности за ООВ и РОВ в т. 2.3.1 и т. 2.3.2.

2.3. Критерии за устойчиви, nereактивоспособни опасни отпадъци, които могат да се приемат на депа за неопасни отпадъци съгласно чл. 37, ал. 1, т. 2, буква “в” от наредбата.

2.3.1 Гранични стойности на излужване за опасни отпадъци, които могат да се приемат на депа за неопасни отпадъци

2.3.1.1. Граничните стойности на излужване за зърнести опасни отпадъци, които се приемат на депа за неопасни отпадъци, изчислени при $L/S = 2$ и 10 л/кг за общото количество отделен разтвор и директно изразено в мг/л за C_0 (в първия елуат на изпитването за просмукване при $L/S = 0.1$ л/кг) са дадени в табл. 5. Зърнестите отпадъци включват всички отпадъци, които не са монолитни. При изпитване на отпадъците за определяне на граничните стойности в табл. 5 се използват методите, посочени в раздел 3.

Таблица 5

Компоненти	L/S = 2 л/кг	L/S = 10 л/кг	C_0 (изпитване за просмукване)
	мг/кг сухо вещество	мг/кг сухо вещество	мг/л
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr общ	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0.2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0.7	0,15
Se	0,3	0.5	0,2
Zn	25	50	15
Хлориди	10 000	15 000	8 500
Флуориди	60	150	40
Сулфати	10 000	20 000	7 000
Разтворим органичен въглерод -POB/DOC ⁽¹⁾	380	800	250
Общо разтворими твърди вещества - ОРТВ/TDS ⁽²⁾	40 000	60 000	-

Забележка.

1. Ако отпадъците не отговарят на стойностите за POB, определени при собствената pH стойност на отпадъците, те се изследват при $L/S = 10$ л/кг и pH между 7,5 и 8,0. Счита се, че отпадъците изпълняват критериите за приемане за POB, ако резултатът от това определяне не превишава 800 мг/кг.

2. Вместо стойностите за сулфати и хлориди могат да се използват стойностите за ОРТВ.

2.3.1.2. Критериите за монолитни отпадъци трябва да гарантират същото ниво на защита на околната среда, каквато се постига при граничните стойности за зърнести отпадъци, посочени в таблица 5

2.3.2. Други критерии за приемане на устойчиви, nereактивоспособни опасни отпадъци на депа за неопасни отпадъци

2.3.2.1. Освен на граничните стойности на излужване, съгласно т.2.3.1, зърнестите опасни отпадъци трябва да отговарят и на посочените в табл.6 допълнителни критерии.

Таблица 6

Параметър	Стойност
Общ органичен въглерод – ООВ/ТОС ()	5% ⁽¹⁾
pH	минимум 6
Киселинен неутрализационен капацитет –КНК/ANC ()	трябва да се изчисли

Забележка.

1. Ако тази стойност не е достигната, компетентните органи, издали разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, могат да позволят и по-висока допустима стойност при условие, че е постигната стойност от 800 мг/кг за РОВ при L/S =10 л/кг, при една от двете стойности за рН - собственото рН на материала или рН между 7,5 и 8.

2.3.2.2. Зърнестите опасни отпадъци трябва да имат достатъчна физична стабилност и носеща способност

2.3.2.3. Критериите за монолитни отпадъци трябва да гарантират, че опасните монолитни отпадъци са устойчиви и нереактивностоспособни, за да бъдат приети на депа за неопасни отпадъци:

2.3.3. Условия за приемане на отпадъци, съдържащи азбест на депа за неопасни отпадъци

Строителните материали, съдържащи азбест и други отпадъци, съдържащи азбест се депонират на депа за неопасни отпадъци без изпитване.

Строителни материали, съдържащи азбест и други съдържащи азбест отпадъци се приемат на депа за неопасни отпадъци, когато са изпълнени следните изисквания:

- отпадъците не съдържат други опасни вещества освен свързан азбест (вкл. влакна свързани, чрез свързващ агент или опаковани в пластмаса);

- депото приема само строителни материали, съдържащи азбест и други азбестови отпадъци. Тези отпадъци могат да се депонират и в отделна клетка на депо за неопасни отпадъци, изградено съгласно изискванията на тази наредба;

- за да се предотврати разпиляване на азбестови влакна, зоната на депониране се покрива с подходящ материал, ежедневно и преди всяка операция по уплътняване, а когато отпадъците не са пакетирани, се оросяват редовно с вода;

- след запълване на депото/клетката се полага горен изолиращ слой, който предотвратява разпиляване на азбестовите влакна;

- на депото/клетката, не се извършват никакви дейности, които биха довели до отделяне на азбестови влакна (напр. пробиване на дупки);

- след закриване на депото специализираната работна карта по чл.39, ал.3 от наредбата, указваща местоположението на депонираните азбестови отпадъци в депото/клетката се съхранява за срока по чл.44, ал.1 от наредбата;

- след закриване на депото се вземат необходимите мерки за ограничаване на евентуалното използване на земята, с оглед избягване контакта на хора с отпадъците съдържащи азбест.

За депа, които приемат само строителни отпадъци съдържащи азбест, изискванията на чл.19 и чл.20 на наредбата могат да се занижат при условие, че са изпълнени горните изисквания.

2.4. Критерии за отпадъци, които могат да се приемат на депа за опасни отпадъци

2.4.1. Гранични стойности на излужване за опасни отпадъци

2.4.1.1. Граничните стойности на излужване за зърнести опасни отпадъци, които се приемат на депа за опасни отпадъци, изчислени при $L/S = 2$ и 10 л/кг за общото количество отделен разтвор и директно изразено в мг/л за C_0 (в първия елуат на изпитването за просмукване при $L/S=0.1$ л/кг) са дадени в табл. 7. Зърнестите отпадъци включват всички отпадъци, които не са монолитни. При изпитване на отпадъците за определяне на граничните стойности от табл. 7 се използват методите за изпитване, посочени в раздел 3.

Таблица 7

Компоненти	L/S = 2 л/кг	L/S = 10 л/кг	C ₀ (изпитване за просмукване)
	мг/кг сухо вещество	мг/кг сухо вещество	мг/л
As	6	25	3
Ba	100	300	60
Cd	3	5	1,7
Cr общ	25	70	15
Cu	50	100	60
Hg	0,5	2	0,3
Mo	20	30	10
Ni	20	40	12
Pb	25	50	15
Sb	2	5	1
Se	4	7	3
Zn	90	200	60
Хлориди	17 000	25 000	15 000
Флуориди	200	500	120
Сулфати	25 000	50 000	17 000
Разтворим органичен въглерод РОВ/DOC ⁽¹⁾	480	1 000	320
Общо разтворими твърди вещества -ОРТВ/TDS ⁽²⁾	70 000	100 000	-

Забележка.

1. Ако отпадъците не отговарят на стойностите за РОВ, определени при собствената им рН стойност, те се изпитват при $L/S = 10$ л/кг и рН между 7,5 и 8,0. Счита се, че отпадъците изпълняват критериите за приемане за РОВ, ако резултатът от това определяне не превишава 1 000 мг/кг.

2. Вместо стойностите за сулфати и хлориди могат да се използват стойностите за ОРТВ.

2.4.1.2. Критериите за монолитни отпадъци трябва да гарантират същото ниво на защита на околната среда, както граничните стойности за зърнести опасни отпадъци, посочени в таблица 7.

2.4.2. Други критерии за приемане на зърнести опасни отпадъци на депа за опасни отпадъци

Освен на допустимите стойности на излужване, съгласно т.2.4.1, зърнестите опасни отпадъци трябва да отговарят и на посочените в табл. 8 допълнителни критерии.

Таблица 8

Параметър	Стойност
Загуби при налягане – ЗПН/LOI ⁽¹⁾	10 %
Общ органичен въглерод ООВ/ТОС ⁽¹⁾	6 % ⁽²⁾
Киселинен неутрализационен капацитет – КНК/АНС	Трябва да се изчисли

Забележка.

1. Трябва да се използва ЗПН или ООВ.

2. Ако тази стойност не е достигната, компетентните органи, издали разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително, могат да позволят и по-висока допустима стойност при условие, че е постигната стойност от 1000 мг/кг за РОВ при L/S =10 л/кг, при една от двете рН стойности - собственото рН на материала или рН между 7,5 и 8,0.

2.5. Критерии за подземно съхраняване

2.5.1. За приемането на отпадъци за подземно съхраняване се извършва специфично изпитване за безопасността на хранилището съгласно част II на приложението. Отпадъците могат да се приемат за подземно съхраняване е само ако са съвместими с изпитването за безопасност за съответното хранилище.

2.5.2. В подземно хранилище за инертни отпадъци могат да се приемат само отпадъци, които удовлетворяват критериите, регламентирани в т. 2.1.

2.5.3. В подземно хранилище за неопасни отпадъци могат да се приемат само отпадъци, които удовлетворяват критериите, регламентирани в т. 2.2 или т. 2.3.

2.5.4. В подземно хранилище за опасни отпадъци могат да се приемат само отпадъци, които са съвместими със специфичното изследване на безопасността на хранилището. В този случай не се прилагат критериите в т. 2.4, като за отпадъците се прилага процедурата по приемане съгласно раздел 1.

Раздел 3. Вземане на проби и методи за изпитване

3.1. Вземането на проби и изпитването за основно охарактеризиране на отпадъците, както и за установяване на съответствието, се извършват от лаборатории, акредитирани от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация".

3.2. Допуска се:

а) вземането на проби да се извършва от притежателите на отпадъци или от операторите при условие, че се гарантира достатъчно надежден контрол от независими проверяващи, акредитирани от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация", за постигане изискванията на това приложение;

б) изпитването на отпадъците се извършва от притежателите на отпадъци или от операторите, ако те са въвели надеждна система за контрол на качеството, която подлежи на периодични независими проверки.

3.3. Вземането на проби и изпитването за основно охарактеризиране на отпадъците, както и вземането на проби и изпитването за установяване на съответствието, се извършват съгласно съответните:

3.3.1. европейски стандарти, въведени като български стандарти;

3.3.2. международни стандарти, въведени като български стандарти – когато липсват стандарти по т. 3.3.1;

3.3.3. национални стандарти – когато липсват стандарти по т. 3.3.1 и т. 3.3.2;

3.3.4. международни и национални стандарти на други страни - когато липсват стандарти по т. 3.3.1, т.3.3.2 и т. 3.3.3;

3.3.5. методи, одобрени при акредитация на лабораториите от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация" - когато липсват стандарти по т. 3.3.1, т. 3.3.2, т.3.3.3 и т. 3.3.4.

3.4. За вземането на пробите по т.3.3 се изработва план за вземане на проби в съответствие със съответния стандарт или одобрени методи по реда на т. 3.3.5.

ЧАСТ II. ОЦЕНЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНОСТТА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПОДЗЕМНО СЪХРАНЯВАНЕ

Раздел 1. Принципи на безопасността на подземно съхраняване – всички видове

1.1. Значение на геоложката бариера.

1.1.1. Обезвреждането на отпадъците чрез подземно съхраняване се извършва за изолиране на отпадъците от биосферата. Отпадъците, заедно с геоложката бариера и кухините (подземните пространства), включително всички инженерни съоръжения към тях представляват система, която заедно с всички други технически аспекти трябва да отговаря на изискванията на тази наредба и изискванията на другите нормативни актове, поставящи изисквания към подземните хранилища и техните елементи.

1.1.2. Обезвреждане на отпадъците чрез подземно съхраняване се допуска при условие, че се докаже безопасността на подземното хранилище за качеството на водите в дългосрочен аспект в съответствие с изискванията на Закона за водите и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

1.1.3. Забранява се директното изхвърляне на замърсители в подземните води, освен в случаите, когато това се допуска с разрешителното за ползване на воден обект.

1.2. Специфична оценка на риска от подземните хранилища

Специфичната оценка на риска от подземните хранилища трябва да идентифицира:

- а) опасността от депонираните отпадъци;
- б) изложените на риск компоненти на околната среда, в т.ч. биосферата и подземните води;
- в) пътищата, по които вещества от отпадъците могат да достигнат биосферата;
- г) оценка на въздействието на веществата, които могат да достигнат биосферата.

Критериите за приемане за подземно съхраняване на отпадъци следва да бъдат изведени на база на комплексен анализ на вместващата скала, като трябва да се потвърди, че не е налице нито едно от ограничителните и забранителни обстоятелства свързани с площадките, определени в наредбата по чл. 13 от ЗУО.

С критериите за приемане на отпадъци за подземно съхраняване се доказва пригодността на пласта за извършване на съхраняване, т.е. оценка на рисковете за капсулирането, имайки предвид цялостната система, състояща се от отпадъците, от инженерните съоръжения и кухини и от тялото на вместващата скала.

Специфична оценка на риска от всяко подземно хранилище се извършва задължително за всяка площадка, както по време на експлоатацията, така и за следексплоатационния период. Въз основа на оценката се определят необходимите мерки за контрол и безопасност и критериите за приемане на отпадъците.

При извършване на специфичната оценка на риска от подземните хранилища задължително се извършва интегриран анализ за оценка на състоянието, който включва:

1. геоложка оценка;
2. геомеханична оценка;
3. хидрогеоложка оценка;

4. геохимична оценка;
5. оценка на влиянието върху биосферата;
6. оценка на риска за периода на експлоатацията на подземното хранилище;
7. дългосрочна оценка на риска от подземното хранилище;
- 8 оценка на въздействието от надземните съоръжения на подземното хранилище.

1.2.1. Геоложка оценка

Геоложката оценка включва пълно изследване или запознаване със съществуващите проучвания на геоложките условия на подземното хранилище (площадката). Изследването обхваща проучвания и анализи на видовете скали, почви и топографията.

Геоложката оценка трябва да докаже пригодността на хранилището (площадката) за подземно съхраняване. Тя включва проучване и оценяване на местоположението на подземното хранилище, честотата и структурата на всеки разсед или разлом на заобикалящите хранилището геоложки пластове и потенциалните въздействия на сеизмичната активност върху подземното хранилище и неговите инженерни съоръжения. При възможност геоложката оценка включва изследване на алтернативни варианти за подземни хранилища.

1.2.2. Геомеханична оценка

С геомеханичната оценка чрез подходящи изследвания и прогнози се доказва стабилността на подземните кухини. Оценката обхваща и депонираните отпадъци. При извършване на геомеханичната оценка, процесите трябва да бъдат анализирани и документирани по систематичен начин.

С геомеханичната оценка трябва да се докаже, че:

а) по време и след формиране на кухините не се очакват големи деформации в кухините и на земната повърхност, които биха могли да влошат експлоатационната пригодност на съоръжението за подземно съхраняване или да създадат път за разпространение в биосферата на вредни въздействия;

б) носещата способност на кухината е достатъчна, за да се предотврати нейното деформиране по време на експлоатацията;

в) депонираните отпадъци се характеризират с необходимата стабилност, която е съвместима с геомеханичните свойства на вместващата скала.

1.2.3. Хидрогеоложка оценка

С хидрогеоложката оценка се извършва пълно изследване на хидравличните свойства, като на тази основа се оценява моделът на потока на подземните води в заобикалящите подземното хранилище пластове въз основа на информация за хидравличната проводимост на скалните маси, разломите и хидравличните градиенти.

1.2.4. Геохимична оценка

С геохимичната оценка се извършва пълно изследване на състава на скалните маси и подземните води, като на тази основа се оценява настоящият състав на подземните води и потенциалните им промени във времето, природата и наличието на минерали, запълващи разломите, както и количествено минероложко описание на вместващата скала. С геохимичната оценка се оценява и влиянието от промените на геохимичната система.

1.2.5. Оценка на въздействието върху биосферата

Оценката на въздействието върху биосферата включва изследване на биосферата, която би могла да бъде засегната от подземното съхраняване. Във връзка с оценката се извършват базови проучвания за определяне на естествените нива на фона на съответните вещества.

1.2.6. Оценка на експлоатационната фаза

Анализите при оценката на експлоатационната фаза трябва да потвърдят за времето на експлоатационния период:

1. стабилността на кухините съгласно т.1.2.2;
2. липсата на неприемлив риск от създаване на миграционни пътища между отпадъците и биосферата;
3. липсата на неприемливи рискове, които влияят върху експлоатацията на съоръжението.

Когато се доказва безопасната експлоатация, трябва да се извърши систематичен анализ на експлоатацията на съоръжението въз основа на специфичните данни за натрупаните отпадъци, управлението на съоръжението и схемата на експлоатация. Анализът трябва да докаже, че отпадъците няма да встъпят в каквито и да било химични или физични взаимодействия със скалата и по такъв начин да влошат нейната здравина и цялост, както и да застрашат самия процес на подземно съхраняване. Поради тези причини, освен забранените за депониране отпадъци по чл. 14, ал.1 от наредбата, за подземно съхраняване не трябва да се приемат и отпадъци, за които има вероятност от спонтанно samozапалване в условията на съхраняване (температура, влажност), газообразни продукти, летливи отпадъци и отпадъци събирани под формата на неидентифицирани смеси.

С оценката на експлоатационната фаза трябва да се идентифицират и специфичните случаи, които по време на експлоатационния период биха довели до създаване на миграционни пътища между отпадъците и биосферата. Различните видове потенциални рискове при експлоатацията трябва да бъдат обобщени в специфични категории. Техните вероятни последици трябва да бъдат оценени, като трябва да се покаже, че няма неприемлив риск, при който по време на експлоатацията, капсулирането може да бъде нарушено. С оценката трябва да се определят и мерки за случаите на непредвидени ситуации.

1.2.7. Дългосрочна оценка

Дългосрочната оценка на риска трябва да докаже, че са изпълнени целите за устойчиво депониране за достатъчно продължителен период от време. Оценката трябва да установи, че няма да се създадат пътища за миграция на замърсявания към биосферата в дългосрочния аспект на следексплоатационния период на подземното съхраняване.

Барьерите на подземното хранилище (напр. качествата на отпадъците, инженерните съоръжения, обратното запълване и запечатване на шахтите и сондажите), характеристиките на вместващите скали, околните и лежащите отгоре пластове трябва да бъдат оценени количествено в дългосрочен аспект въз основа на специфичните данни за хранилището или въз основа на задоволителни обичайни допускания. При оценяването трябва да се вземат предвид геохимичните и хидрогеоложките условия като дебитът на подземни води (т.1.2.3. и 1.2.4.), ефективността на барьерите, естествената задържаща способност, както и излужването на депонираните отпадъци.

Дългосрочната безопасност на подземното съхраняване трябва да бъде доказана чрез оценка на безопасността, която съдържа оценка на безопасността в момента на закриване на подземното хранилище, и оценка на определени по сценарий възможни важни промени, които се очаква да настъпят с течение на геоложкото време. Накрая трябва да се оценят и последиците от изпускането на съответните вещества, в резултат на подземното съхраняване, за различни сценарии, които отразяват вероятните дългосрочни промени на биосферата, геосферата и подземното хранилище.

При оценка на риска от депонираните отпадъци в дългосрочен аспект не трябва да се вземат пред вид контейнерите, в които са поставени отпадъците и изолацията на кухините на подземното хранилище, поради техния ограничен живот във времето.

1.2.8. Оценка на влиянието на надземните съоръжения за приемане

Оценката на влиянието на надземните съоръжения за приемане трябва да докаже безопасната експлоатация на съоръженията на земната повърхност, предназначени за разтоварване, изпитване и временно съхраняване на предназначените за подземно съхраняване отпадъци. Съоръженията за приемане трябва да бъдат проектирани, изградени и експлоатирани така, че да осигурят защита срещу увреждане на човешкото здраве и на околната среда в района на площадката. Съоръженията трябва да отговарят на всички изисквания, отнасящи се и за другите съоръжения за приемане на отпадъци.

1.2.9. Оценка на други рискове

В съответствие с конкретните условия и местоположението на подземното хранилище се извършват и оценки на съществуващите други потенциални рискове.

При необходимост се извършва оценка на безопасността на работниците, извършващи минни дейности в близост до подземни хранилища. В тези случаи депонираните отпадъци трябва да бъдат надеждно изолирани от минните дейности.

За подземно съхраняване не се приемат отпадъци, които съдържат или могат да генерират опасни вещества, които биха могли да увредят човешкото здраве, напр. патогенни микроби на заразни болести.

Раздел 2. Критерии за приемане за подземно съхраняване - всички видове

2.1. Отпадъци, които не се приемат за подземно съхраняване

По смисъла на т. 1.2.1 - 1.2.8 за подземно съхраняване не трябва да бъдат приемани отпадъци, които могат да претърпят нежелани физични, химични и биологични трансформации след тяхното депониране. Такива са:

а) отпадъците, посочени в чл. 14, ал. 1 от наредбата;

б) отпадъци и контейнерите в които са поставени, които биха могли да реагират с вода или с вместващата скала при условията на подземно съхраняване и когато това може да доведе до:

- промяна в обема на отпадъците;

- протичане на самозапалими, токсични или взривоопасни вещества или газове;

- всяка друга реакция, която би могла да застраши безопасността на експлоатацията и/или целостта на бариерата на подземното хранилище.

Отпадъците, които биха могли да реагират един с друг се определят и класифицират по групи на съвместимост. Различните групи на съвместимост трябва да са физически разделени в хранилището на:

в) биоразградими отпадъци;

г) отпадъци с остър мирис;

д) отпадъци, които могат да образуват токсични или взривоопасни газо-въздушни смеси, в т.ч. отпадъците, които:

- причиняват образуването на токсични газови концентрации поради парциалното налягане на техните компоненти;

- формират концентрации, при насищане в контейнер, по-високи от 10 % от концентрацията, съответстваща на долната граница на взривоопасност;

е) отпадъци с недостатъчна стабилност, спрямо необходимата за да отговорят на геомеханичните условия;

ж) отпадъци, които са samozапалими или са предразположени към спонтанно запалване в условията на съхраняване, газообразни продукти, летливи отпадъци, отпадъци събирани под форма на неидентифицирани смеси;

з) отпадъци, които съдържат или от които могат да се образуват патогенни микроби на заразни болести съгласно чл. 14, ал. 1, т. 3 от наредбата.

2.2. Списъци на отпадъци, които са подходящи за подземно съхраняване

Подходящи за подземно съхраняване са инертни, опасни и неопасни отпадъци, които не са изключени с т. 2.1. и 2.2.

Списъците на отпадъците, които са подходящи за подземно съхраняване се определят според допустимостта за депонирането им на съответните класове депа, определени с чл. 11, ал.1 от наредбата.

2.3. Специфична оценка на риска от подземни хранилища

Приемането на отпадъци за подземно съхраняване в конкретно хранилище е предмет на специфичната оценка на риска от хранилището.

Специфичните оценки от подземни хранилища, посочени в т. 1.2, за отпадъците, които ще се приемат за подземно съхраняване трябва да докажат, че нивото на изолация на отпадъците от биосферата е приемливо. Критериите трябва да бъдат изпълнявани при условията на съхраняване.

2.4. Условия за приемане

Отпадъците могат да бъдат депонирани само в подземни хранилища, които са надеждно отделени от минните дейности.

Отпадъци, които могат да реагират помежду си, трябва да бъдат определени и класифицирани по групи на съвместимост; като различните групи на съвместимост задължително се отделят физически в хранилището.

Раздел 3. Допълнителни съображения при солни рудници

3.1. Значение на геоложката бариера

В принципите на безопасност за подземно съхраняване на отпадъци в солни рудници, скалата, която заобикаля отпадъците:

- играе ролята на вместираща скала, в която се капсулират отпадъците;

- заедно с горния и долния непропусклив скален пласт (напр. анхидрит), тя изпълнява ролята на геоложка бариера, предназначена да предотврати навлизането на подземни води в подземното хранилище, а където е необходимо, и ефективно да спре изпускането на течности или газове от зоната на депониране. Когато тази геоложка бариера е прорязана от шахти и сондажи, те трябва да бъдат запечатани преди началото на експлоатацията, за да се предотврати навлизане на вода, и следва да бъдат херметически затворени след прекратяване експлоатацията на подземното хранилище. Когато добивът на минерални ресурси в рудника продължава по-дълго от експлоатацията на подземното хранилище, след прекратяване на експлоатацията на подземното хранилище зоната на депониране задължително се запечатва херметически с непропусклива преграда. Преградата се проектира и изгражда по изчисления за работното хидравлично налягане в съответствие с дълбочината, така че водата, която би могла да проникне в експлоатиращия се рудник да не може да проникне в зоната на подземното хранилище за отпадъци.

При солните рудници се счита, че солта осигурява пълно капсулиране. В тези случаи отпадъците могат да имат контакт с биосферата само в инцидентни случаи или при събития в течение на геоложкото време като тектонски движения или ерозия (например, свързани с повишаване на морското равнище). Наличието на малка вероятност за промяна на

качествата на депонираните в хранилището отпадъци изисква да се анализират и последиците от възможните такива неблагоприятни инциденти.

3.2. Дългосрочна оценка

Доказването на безопасността на подземното съхраняване в солни рудници в дългосрочен аспект може да се предприеме, когато солните скали са предназначени да служат като скална бариера. Солните скали изпълняват изискванията за непроницаемост на газове и течности и са пригодни да капсулират депонираните отпадъци поради тяхната способност да слягат и да ги задържат напълно до края на процеса на преобразуване.

Способността за слягане на солните скали не противоречи на изискването за стабилност на кухините по време на експлоатацията на хранилището (стабилността е от значение за гарантиране на безопасна експлоатация и поддържане на целостта на геоложката бариера за неограничено време така, че да има продължителна защита на биосферата). Отпадъците трябва да бъдат изолирани постоянно от биосферата. Контролирано пропадане на лежащите отгоре пластове или други дефекти в дългосрочен аспект са допустими ако се докаже, че ще възникнат само трансформации без разкъсвания, целостта на геоложката бариера ще бъде запазена и няма да се образуват пътища, по които може да навлезе вода в отпадъците или техни компоненти да мигрират в биосферата.

Раздел 4. Допълнителни съображения при твърди скали

Дълбочинното съхраняване в твърди скали представлява подземно съхраняване на дълбочина няколко метра, където твърдата скала включва различни магмени и метаморфни скали – напр. гранит или гнайс, като тя може да съдържа и седиментни скали като варовик и пясъчници.

4.1. Принципи на безопасност

4.1.1 Дълбочинното хранилище в твърди скали трябва да представлява хранилище с устойчива конструкция, която не се нуждае от поддръжка. Освен това конструкцията не трябва да пречи на оползотворяването на отпадъците или на възможността да се предприемат бъдещи корективни мерки. Дълбочинното хранилище в твърди скали следва да бъде проектирано така, че да гарантира, че отрицателните природни ефекти или задълженията произтичащи от дейностите на настоящето поколение няма да се прехвърлят върху идните поколения.

4.1.2. В принципите за безопасност на подземното обезвреждане на отпадъци основната концепция е изолиране на отпадъците от биосферата, както и естествено задържане на всички замърсители, отделящи се от отпадъците. За определени видове опасни вещества и отпадъци е установена нуждата да се предпазят хората и околната среда от непрекъснато излагане на опасност за продължителен период от време, който се предполага, че е няколко хиляди години. Такова ниво на защита може да се постигне чрез дълбочинно съхраняване в твърди скали. Хранилища за дълбочинно съхраняване могат да се разполагат в закрит рудник, където минните дейности са приключили, или в ново съоръжение за дълбочинно съхраняване.

4.1.3. При съхраняване в твърди скали не е възможно да се постигне пълно капсулиране. В този случай подземното хранилище трябва да бъде конструирано така, че естественото задържане на заобикалящите пластове да смекчи въздействието на замърсителите до степен, че те да нямат необратими вредни въздействия върху околната среда. Това означава, че установения капацитет на близката околна среда да задържа и разгражда замърсителите ще определи дали емисиите, отделяни от отпадъците в подземното хранилище са допустими и приемливи.

4.1.4. Спазването на изискванията на Закона за водите по отношение опазване качествата на водите се преценява чрез доказване на безопасността на подземното хранилище в дългосрочен аспект (виж т. 1.2.7.). Поведението на системата за подземно съхраняване следва да бъде оценена по комплексен начин, взимайки под внимание взаимосвързаните

функции на различните компоненти на системата. При дълбочинно съхраняване в твърди скали отпадъците трябва да са разположени под нивото на подземните води. Забранява се директно изхвърляне на замърсители в подземните води, освен в случаите, когато това се допуска с разрешителното за ползване на воден обект. Изисква се предприемане на мерки за предотвратяване влошаването на състоянието на всички подземни води. При дълбочинно съхраняване в твърди скали това изискване се спазва като не се допускат изпусканията на опасни вещества от хранилището в количества или концентрации, които биха причинили вредни въздействия да достигнат до биосферата, вкл. по-горните части на системата от подземни води в контакт с биосферата. В тази връзка се оценяват възможните пътищата за навлизане на вода към и в биосферата. На оценка подлежи и въздействието на промените в хидрогеоложката система.

4.1.5. Когато при дълбочинни хранилища в твърди скали, протичащите за продължителен период от време процеси на гниене на отпадъците, на опаковките и на инженерните съоръжения се образуват газове, се извършва оценяване на образуването на газовете и на тяхното въздействие, като резултатите от оценката се вземат под внимание при проектирането на подземните пространства за дълбочинно съхраняване в твърди скали.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОЕКТНИТЕ РЕШЕНИЯ НА ТЯЛОТО НА ДЕПОТО

Раздел 1. Общи изисквания

1.1. Тялото на депото като основна част на комплексния обект, трябва да осигурява такова обезвреждане на отпадъците, което:

- а) не застрашава здравето на населението и на работещите в депото;
- б) не създава риск от замърсяване на атмосферния въздух, повърхностните и подземните води, почвата и за увреждане на растителния и животинския свят.
- в) не създава условия за наднормен шум и за отделяне на прах и неприятни миризми;
- г) не създава условия за вредни последици върху защитените природни обекти, недвижимите паметници на културата и ландшафта.

1.2. При проектиране на депото се спазват изискванията на:

- а) Закона за управление на отпадъците;
- б) Закона за устройство на територията;
- в) нормативните актове за натоварвания и въздействия и за проектиране на фундирането, на строителните конструкции и на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура;
- г) противопожарните строително-технически норми;
- д) нормите за допустими емисии и за качество на околната среда;
- е) санитарно-хигиенните норми;
- ж) геоложките и хидрогеоложките изисквания за геоложката основа на депата, определени въз основа на инженерно-геоложките проучвания;
- з) правилата и нормите за проектиране, поставящи изисквания към проектните решения на отделните елементи на депата, съгласно това приложение.

1.3. При височинна схема на експлоатация на депото се предвиждат околоръстни предпазни диги от подходящи материали, осигуряващи опазване на повърхностните води от замърсяване.

1.4. Материалите и изделията, влагани в тялото на депото, трябва да удовлетворяват изискванията за безопасност, определени с нормативните актове, техническите спецификации и утвърдените методики за тяхното изпитване;

1.5. Тялото на депото се проверява за обща устойчивост с оглед осигуряване стабилност на тялото през различните етапи от експлоатацията на депото - изграждане до височина 1/3, 2/3 и цялата максимална височина на запълване на депото. Изчислителните проверки се извършват за основно и особено съчетание на натоварванията, за осигуряване стабилността на тялото на депото и неговите откоси.

1.5.1. За определяне на деформациите (слягане от собствено тегло, пропадане и др.) се извършват изчислителни проверки, които имат прогнозен характер. Резултатите от изчислителните проверки на деформации се потвърждават или коригират чрез измервания на реалните слягания по време на експлоатацията посредством геодезични наблюдения на репери, поставени на всеки три хектара от площта на депото. С измерванията се проверява степента на уплътняване и се установяват действителните деформационни модули на депонираните отпадъци в тялото на депото.

1.5.2. Постигнатата средна плътност на депонираните отпадъци се установява чрез анализ на проби от шурфове и сондажи и изчисление на якостните характеристики - ъгъла на вътрешно триене и кохезията, чрез корелационни зависимости.

Раздел 2 Геоложка основа

2.1. За тялото на депото се избира подходяща геоложка основа, като водещи критерии за нейното определяне са:

а) носещата ѝ способност и устойчивост, която да позволява при нейното натоварване да не се получават слягания, които да доведат до нарушаване на долния екран и да застрашат устойчивостта на отпадъчното тяло и на депото като цяло;

б) качеството ѝ на естествена геоложка бариера срещу проникване и разпространение на замърсявания от отпадъчното тяло на депото.

2.1.1. При възможност геоложката основа и откосите трябва да се състоят от здрави, свързани и слабопропускливи почви и да представляват хомогенен пласт с достатъчно площно разпространение извън обхвата на тялото на депото, като удовлетворяват изискванията на чл. 19, ал.2 на наредбата.

2.1.2. Геоложката основа се оформя с надлъжни и напречни наклони, които осигуряват събиране на инфилтратата в дренажна мрежа, елемент на долния изолиращ екран, както и неговото оттичането при осигуряване стабилността на тялото на депото.

2.1.3. Когато естествената геоложка основа не удовлетворява изискванията по т.2.1.1, при проектиране на фундирането на долния изолиращ екран се предвиждат необходимите технически мероприятия за постигане на еквивалентна защита срещу вредното въздействие на отпадъчното тяло на депото, в т. ч.:

а) заздравяване на геоложката основа чрез уплътняване, заместване на неустойчивата геоложка основа с подложен пласт (частично или под цялата площ на тялото на депото), укрепване на неустойчивата геоложка основа, вкл. скатовете, насипите и другите негативни земни форми, чрез полагане на геомрежа, вещества и методи за консолидиране (заздравяване) на почвата и др.;

б) включване в системата на долния изолиращ екран на минерален запечатващ пласт, изолационна геомембрана и защитен слой на изолационната геомембрана.

2.1.4. Видът, съставът, размерите и технологиите на полагане на подложния пласт по т.2.1.3, буква "а" се определят въз основа на резултатите от геоложките и хидрогеоложките проучвания и изискванията за носеща способност и устойчивост на тялото на депото както и за предотвратяване на слягания, които могат да нарушат функциите на минералния запечатващ пласт.

2.2. Средногодишното ниво на почвените води в геоложката основа (подземните води), под тялото на депото, трябва да бъде на дълбочина най-малко на 1 м под котата на фундиране.

2.2.1. При депа за опасни и неопасни отпадъци, за които изискването по т.2.2. не е изпълнено, преди полагане на долния изолиращ екран, се предвиждат мероприятия (дренажна система, повишаване котата на фундиране и др.) за ограничаване на достъпа на почвени води до него.

2.2.2. Допуска се при депата за инертни отпадъци дълбочината по т. 2.2 да бъде по-малка от 1 м.

Раздел 3. Изисквания към долния изолиращ екран на депото

3.1. Долният изолиращ екран на депото в комбинация с геоложката основа трябва да удовлетворява изискванията за пропускливост и дебелина съгласно чл. 19, ал.2, да предпазва почвата, повърхностните и подземните води от вредното въздействие на отпадъчното тяло на депото и да осигурява стабилитета на тялото на депото като цяло.

3.2. Долният изолиращ екран се проектира като система за запечатване на дъното и скатите (откосите) на депата, която може да включва:

- а) минерален запечатващ пласт;
- б) изолационна геомембрана;
- в) защитен слой;
- г) дренажна система;

3.2.1. Видът и съставът на отделните елементи на изолиращия екран се определят в зависимост от:

- а) характеристиките на геоложката основа в качеството ѝ на геоложка бариера срещу проникването на замърсявания от отпадъчното тяло на депото;
- б) приетата технология на депониране;
- в) геотехническите показатели на депонираните отпадъци.

3.2.2. При депа за неопасни и опасни отпадъци долния изолиращ екран задължително включва изолационна геомембрана и дренажна система.

3.2.3. Отделни елементи на изолиращия екран могат да не се предвиждат като:

- а) минерален запечатващ пласт - когато геоложка основа в качеството и на естествена геоложка бариера удовлетворява изискванията на чл. 19, ал.2 на наредбата;
- б) изолационна геомембрана, защитен слой и дренажна система – при депа за инертни отпадъци.

3.3. Долният изолиращ екран заедно с геоложката основа и откосите се изчислява за носеща способност и устойчивост за основно и особено съчетание на натоварванията.

3.3.1. Долният изолиращ екран, положен по откосите на изкопи и насипи, се изчислява на обща устойчивост срещу хлъзгане (свличане), заедно с геомембраната (фолиото) и нейния защитен слой. Коефициентът на сигурност се определя за следните случаи:

- а) хлъзгане в контактната повърхнина между изолационната геомембрана и минералния запечатващ пласт;
- б) хлъзгане в контактната повърхнина между изолационната геомембрана и нейния защитен слой.

Горното изчисление се извършва за основно съчетание на натоварванията без отчитане на сеизмичното въздействие.

3.3.2. При неудовлетворителен резултат от изчисленията по т. 3.3.1 в зависимост от вида на очакваното разрушение се предвиждат самостоятелно или в съчетание следните технически мероприятия, с които трябва да се достигне проектната стойност на коефициента на сигурност:

- а) намаляване на наклона на откоса;
- б) увеличаване на коефициента на триене чрез избор на структурирани геомембрани (фолио с едностранни или двустранни шипове, с кръстовидни профили, с напречни ребра, с грапави профили или комбинации от различните структури), които осигуряват необходимия коефициент на триене;
- в) армиране на минералния запечатващ пласт, защитния слой или слоя на дренажната система с геомрежа.

А. Минерален запечатващ пласт

3.4. Минералният запечатващ пласт трябва:

- а) да осигурява защита срещу просмукване и дифузия на вредни вещества;

б) да има висока степен на водоплътност;

в) да е устойчив срещу излужване;

г) да притежава способност за задържане на тежки метали;

д) да сляга в определените с проекта граници и да притежава способност за samozаздравяване чрез подходящ избор на материалите по пластичност и зърнометричен състав;

е) при изменение на хидрогеоложките условия деформациите да останат в определените с проекта граници.

3.5. Минералният запечатващ пласт се изгражда с дебелина минимум 0,5 м. Той се полага върху подготвената повърхност на геоложката основа или подложния пласт.

3.5.1. За изграждане на минералния запечатващ пласт се използват естествени хомогенни минерални материали, с които могат да се постигнат изискванията на чл. 19, ал.2 на наредбата.

3.5.2. Влаганите материали в минералния запечатващ пласт трябва да осигуряват състав, физични характеристики и състояние на отделните слоеве, както следва:

а) стабилна зърнометрична крива, определена по БДС 2762, която да остава в границите на проектния диапазон;

б) съдържание на глинести частици с размери на зърната $< 0,002$ мм - не по-малко от 20 тегловни %;

в) съдържание на органични примеси по БДС 11302- не повече от 5 тегловни % и на водоразтворими соли - не повече от 2 %;

г) съдържание на плаващи чакълени зърна с диаметър от 2 до 10 мм - не повече от 10 тегловни %;

д) водно съдържание, определено по БДС 3214, БДС 17146 или друг еквивалентен метод - равно на оптималното, с допустимо отклонение не повече от ± 2 %;

е) плътност $\rho_n \geq D_{pr} \cdot \rho_{d,s}$, където $\rho_{d,s}$ е стандартната плътност, определена лабораторно по БДС 3214, БДС 17146 или друг еквивалентен метод; D_{pr} е коефициентът на уплътняване съгласно предвижданията на проекта, но не по-малък от 0,95.

3.6. Когато изискванията на чл. 19, ал.2 не могат да се постигнат с естествени материали при минимално изискваната по т.3.5 дебелина, се допуска използването на бентонитови хидроизолации (GCL's) в комбинация с минералния запечатващ пласт.

3.6.1. Бентонитовите хидроизолации представляват слой от бентонит на прах или зърна, поставен между два слоя геотекстил или между геотекстил и геомембрана и трябва да отговарят на следните изисквания:

а) съдържание на бентонит (определено при водно съдържание на бентонита ≤ 15 %) - При депа за неопасни отпадъци съдържанието на бентонит трябва да е ≥ 4.5 кг/м², а при депа за опасни отпадъци - ≥ 5.0 кг/м². Допустимо отклонение ± 5 %;

б) коефициент на филтрация - $\leq 5 \times 10^{-11}$ м/сек. Допустимо отклонение ± 10 %;

в) якост на разлепване (отделяне на двата външни слоя) - ≥ 60 N. Допустимо отклонение ± 10 %;

г) стареене при атмосферни условия - материалът трябва да се покрие в рамките на един ден след полагането му.

3.7. При полагане на минералния запечатващ пласт се извършва текущо наблюдение и контрол на предписаните с проекта технология на полагане, коефициент на уплътняване и качествени показатели на влаганите материали.

3.8. Върху откоси по-стръмни от 1:2,5 полагането на минералния запечатващ пласт се извършва на хоризонтални слоеве, с минимална дебелина на пласта, измерена под прав ъгъл към плоскостта на откоса, осигуряваща защита на почвата, подземните и повърхностните води, най-малко еквивалентна на защитата, осигурена от пласта по дъното на депото.

Б. Изолационна геомембрана

3.9. Изолационната геомембрана трябва:

а) да поема деформациите от слягането в минералния запечатващ пласт и геоложката основа;

б) да осигурява заедно с минералния запечатващ пласт и геоложката основа защита на почвата и подземните води срещу течове и просмуквания на образувалия се инфилтрат от отпадъчното тяло на депото;

в) да е химически и биологически устойчива срещу въздействието на образуванията в отпадъчното тяло на депото микроорганизми, газове и инфилтрат;

г) да е устойчива на въздействието на ултравиолетовите (UV) лъчи и на стареене при атмосферни условия.

3.10. Изолационната геомембрана, трябва да е произведена от първичен синтетичен материал (полиетилен висока плътност или друг материал, сертифициран за изграждане на изолационни геомембрани), да е с гладка или структурирана повърхност в съответствие с предвижданията на проекта и да удовлетворява следните общи изисквания:

а) дебелина ≥ 2.0 мм. Допустимо отклонение ± 5 %;

б) ширина на ивиците (ролките) – минимум 5.0 м;

в) якост на опън при скъсване – ≥ 25 МПа и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците). Допустимо отклонение ± 10 %;

г) якост на опън при границата на провлачане – ≥ 15 МПа и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците). Допустимо отклонение ± 10 %;

д) деформация (удължение) при скъсване – ≥ 700 % и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците). Допустимо отклонение ± 10 %.

е) деформация (удължение) при провлачане – ≥ 10 % и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците). Допустимо отклонение ± 10 %.

ж) съпротивление на пробождаване – $\geq 300, 400$ или 500 N, за геомембрани с дебелина съответно 1.5 мм, 2.0 мм и 2.5 мм. Допустимо отклонение ± 10 %.

з) съдържание на сажди – $2 \div 3$. Допустимо отклонение ± 10 %.

и) индекс на топене – ≤ 1.0 гр/10 мин при тегло на пробата 2,16 кг или ≤ 3.0 гр/10 мин при тегло на пробата 5,0 кг. Допустимо отклонение ± 10 %.

й) време до започване на окисление – ≥ 100 мин при температура 200 °C в среда с чист кислород при налягане 1 атм. Допустимо отклонение ± 10 %.

к) устойчивост срещу напукване – ≥ 300 часа. Допустимо отклонение ± 10 %.

В. Защитен слой на изолационната геомембрана

3.11. За предпазване на изолационната геомембрана се предвижда защитен слой от геотекстил или от друг подходящ материал.

3.11.1. Геотекстилт, използван за механична защита на геомембраната, трябва да бъде произведен от първични полимерни влакна от полиестер (полиетилентерефталат), полиетилен, полипропилен, полиамид 6, полиамид 6,6 или комбинация от тях и да съответства на БДС EN 13257 и на следните общи изисквания:

а) площна маса – ≥ 300 гр/м². Допустимо отклонение ± 10 %;

б) якост на опън при скъсване – ≥ 15 kN/м и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците). Допустимо отклонение ± 10 %;

в) гранична деформация (удължение) при скъсване – $\geq 50\%$ и в двете посоки (надлъжно и напречно на ивиците),. Допустимо отклонение ± 10 %;

г) съпротивление на статично пробождане (CBR тест) – ≥ 3000 N. Допустимо отклонение ± 10 %.

д) динамично пробождане (изпитване с падащ конус) – ≤ 20 мм. Допустимо отклонение ± 10 %.

3.11.2 В зависимост от приложението на геотекстила и от устойчивостта му на стареене при атмосферни условия, определена чрез изпитване на ускорено стареене, същият трябва да бъде покрит в сроковете, посочени в БДС EN 13257.

3.11.3. С инвестиционния проект за изграждане на депото трябва да бъде предвидено съвременното покриване на геотекстила, съобразно посочения от неговия производител, клас на устойчивост на стареене при атмосферни условия.

Г. Дренажна система за инфилтрат

3.12. Дренажната система на долния изолиращ екран се проектира за събиране и отвеждане на инфилтратата от тялото на депата и включва:

а) площен дренаж, с дебелина най-малко 0,50 м, от промита баластра, със зърнометричен състав, осигуряващ коефициент на филтрация $\geq 1 \cdot 10^{-3}$ м/сек, който се поддържа стабилен при дълготрайна експлоатация на депото;

б) мрежа от дренажни тръби за събиране и отвеждане до събирателна шахта на получения в тялото на депото инфилтрат;

в) събирателна/и и ревизионни шахти;

г) тръбопровод (отвеждащ колектор) за отвеждане на инфилтратата извън тялото на депото;

д) ретензионен басейн;

е) помпена станция и/или пречиствателно съоръжение;

ж) оросителна система.

3.13. Събирателната дренажна мрежа и отвеждащият колектор трябва да удовлетворяват следните изисквания:

а) да осигуряват събирането и отвеждането на инфилтратата от тялото на депото, включително на излужените частици, със скорост по-голяма от $1 \cdot 10^{-3}$ м/сек;

б) да са устойчиви на химическото и биологичното въздействие на инфилтратата от тялото на депото;

в) да бъдат положени по начин, осигуряващ лесен достъп за поддръжка и ревизия;

г) да възпрепятстват процесите на колматация;

д) да поемат теглото и деформациите от намиращото се над тях тяло на депото и да позволяват промиване под високо налягане.

3.13.1. Събирателната дренажна мрежа и отвеждащия колектор се изграждат от тръби, оразмерени за събиране и отвеждане на очакваното количество инфилтрат извън тялото на депото. Две трети от повърхността на тръбите, от които се изгражда събирателната дренажна мрежа трябва да бъде надупчена или със шлицове.

3.14. Събирателните и ревизионните шахти се оразмеряват при отчитане на временните товари от уплътняващите машини и температурните влияния от неравномерното затопляне на отпадъчното тяло. Тяхното слягане не трябва да се различава от слягането на тялото на

депото, като при необходимост се предвиждат съответни конструктивни мерки. Те трябва да са устойчиви на химическото и биологичното въздействие на инфилтратата от тялото на депото.

3.15. За временно съхраняване на инфилтратата се предвижда ретензионен басейн.

3.16. За формираните в процеса на експлоатация на депото отпадъчни води и инфилтрат се предвижда пречиствателно съоръжение, осигуряващо пречистване преди заустването им в съответния водоприемник в съответствие с условията в разрешителното за ползване на воден обект или в комплексното разрешително.

3.17. Оросителна система се предвижда за равномерно разпределение на инфилтратата върху отпадъчното тяло, при решение за рециркулирането му или с цел осигуряване на допълнително овлажняване на отпадъците.

3.18. При необходимост се предвижда помпена станция за връщане на инфилтратата чрез оросителна система в тялото на депото или за заустването му в предвидения за целта водоприемник.

Раздел 4. Изисквания към горния изолиращ екран на депата

4.1. Горният изолиращ екран се проектира като система за повърхностно запечатване на депата, която може да включва:

- а) газов дренаж;
- б) минерален запечатващ пласт;
- в) изолационна геомембрана;
- г) защитен слой;
- д) дренажна система;
- е) рекултивиращ пласт.

4.2. Видът и съставът на отделните елементи на системата за повърхностно запечатване се определят в зависимост от класа на депото, свойствата на депонираните отпадъци или по предписание на компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително при условията на чл. 20 от наредбата.

4.3. Горният изолиращ екран на депата трябва да осигурява:

- а) защита от проникване на повърхностните води в отпадъчното тяло на депото;
- б) опазване на атмосферния въздух и повърхностните води от замърсяване от отпадъчното тяло;
- в) удовлетворяване на изискванията на нормативната уредба за рекултивация на нарушени терени;
- г) удовлетворяване на условията за използване на рекултивирания повърхностен слой на депото след приключването на неговата експлоатация.

4.4. Горният изолиращ екран се изчислява на обща устойчивост за осигуряване на външна стабилност на откосите срещу хлъзгане и свличане и на дълбоко кръгово-цилиндрично хлъзгане, при изпълнен рекултивиращ пласт. Изчислителните проверки се извършват за основно и за особено съчетание на натоварванията, с включване на сеизмичните инерционни сили.

4.5. Горният изолиращ екран се предвижда с геометрично оформяне на повърхността на окончателно запълненото депо съобразно:

- а) предвидения обем на депото;
- б) очакваното слягане на тялото на депото;

в) изискванията за вписването му в съществуващия ландшафт.

4.6. Горният изолиращ екран се изпълнява поетапно, след запълване с отпадъци и приемане на всеки етап (клетка) на депото от компетентния орган, издал разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително.

4.7. Проектните наклони на билото и на откосите на депото се определят с оглед очакваните слягания и недопускане на заблатяване, ерозионни или свлачищни процеси. Наклонът на откосите се определя въз основа на стабилитетни изчисления за обща устойчивост и свличане (хлъзгане), като наклонът не може да бъде по-стръмен от 1:2,5.

А. Газов дренаж

4.8. При депата за неопасни отпадъци, в които се депонират биоразградими отпадъци се предвижда газов дренаж.

4.9. Газовият дренаж включва:

- а) дренажен слой;
- б) събирателни газоотвеждащи дренажни тръби.

4.10. Газовият дренаж осигурява провеждане на газовите емисии, отделяни от отпадъчното тяло до съоръженията за тяхното улавяне и отвеждане от тялото на депото.

Б. Минерален запечатващ пласт

4.11. Минерален запечатващ пласт на горния изолиращ екран се предвижда за защита на отпадъчното тяло на депото от проникване на повърхностни води и като бариера срещу газовите емисии.

4.12. Минералният запечатващ пласт удовлетворява изискванията на т. 3.4, т.3.5.1 и 3.5.2, като неговите наклони се предвиждат в съответствие с изискванията на т. 4.7.

4.12.1. Допуска се използването на бентонитови хидроизолации (GCL's) в комбинация с минералния запечатващ пласт на горния изолиращ екран или като алтернативно решение

4.12.2. При използване на бентонитови хидроизолации като елемент на горния изолиращ екран се спазват изискванията на т.3.6.1, като съдържанието на бентонит при депа за неопасни отпадъци трябва да е $\geq 3.5 \text{ кг/м}^2$, а при депа за опасни отпадъци- $\geq 4 \text{ кг/м}^2$.

4.13. Минералният запечатващ пласт се осигурява със защита срещу замръзване и срещу проникване на корени, вследствие на предвидената биологична рекултивация.

В. Изолационна геомембрана и защитен слой на изолационната геомембрана

4.14. Изолационна геомембрана и защитен слой на изолационната геомембрана се предвижда при депа за опасни отпадъци и в случаите, когато с минералния запечатващ пласт не може да се осигури необходимата защита на депата за неопасни отпадъци от проникване на повърхностни води.

4.15. Изолационната геомембрана и защитният ѝ слой трябва да удовлетворяват изискванията на т. 3.9 и 3.10, а нейният защитен слой - на т. 3.11, 3.11.1, 3.11.2 и 3.11.3, като се допуска дебелината на геомембраната да е по-малка от 2 мм.

Г. Дренажна система

4.16. Дренажна система на горния изолиращ екран се предвижда за събиране и отвеждане на повърхностните води извън тялото на депото .

4.17. Дренажната система се състои от:

- а) площен дренаж, удовлетворяващ изискванията за дренаж на долния изолиращ екран;
- б) система от дренажни тръби, която да осигурява събирането и отвеждането на повърхностните води от рекултивирания пласт.

4.17.1. Дренажната система трябва да поема натоварванията и въздействията от рекултивирания пласт.

4.17.2. Дренажната система трябва да удовлетворява изискванията за:

- а) поемане на повърхностен отток, формиран се от интензивен валеж с обезпеченост 10 %;
- б) устойчивост на течението;
- в) устойчивост на износване;
- г) незатлачване на канала и съоръженията;
- д) зимен режим на работа на съоръженията;
- е) отвеждане на водата до водоприемника.

4.18. Около терена на депото и по протежение на пътищата, по които се доставят отпадъците, се изграждат охранителни канали за улавяне на повърхностните атмосферни води и отвеждането им извън тялото на депото.

Д. Рекултивиращ пласт

4.19. Рекултивираният пласт се проектира в съответствие с предвиденото използване на територията на депото след приключване на неговата експлоатация (за рекреационни цели, земеделско ползване, горскостопанско ползване и др.).

4.20. Проектът за рекултивация се изработва в съответствие с предвиденото ползване на територията на депото по т.4.19 при съобразяване с изискванията на наредбата по чл. 16 от Закона за опазване на земеделските земи.

4.21. Техническата и биологичната рекултивация трябва да осигурява билото и откосите срещу ветрова и дъждова ерозия.

Раздел 5. Газоотвеждаща система

5.1. При наличност на газови емисии, същите се улавят и отвеждат извън тялото на депото до инсталация за тяхното оползотворяване или изгаряне във факел, посредством газоотвеждаща система.

5.2. Газоотвеждащата система включва:

- а) газов дренаж, съгласно изискванията на т. 4.8, 4.9 и 4.10;
- б) вертикални газоотвеждащи кладенци;
- в) контролни шахти;
- г) газоотвеждащи тръби.

5.3. Газоотвеждащата система на депата се изгражда от материали, които отговарят на изискванията за безопасност и устойчивост срещу физичните, химичните и биологичните въздействия на отделяните газови емисии от отпадъчното тяло.

5.4. Вертикалните газоотвеждащи кладенци удовлетворяват следните изисквания:

- а) изграждат се успоредно с депонирането на отпадъците след първия работен хоризонт;
- б) предвиждат се през разстояние от 50 до 100 м.

5.5. Уловените газови емисии се отвеждат до инсталация за тяхното оползотворяване или изгаряне във факел посредством система от хоризонтални и вертикални газоотвеждащи тръби. В мястото на тяхното свързване се предвиждат контролни шахти, с цел осъществяване на ревизия на газоотвеждащата система.

5.6. В проекта на депото задължително се предвижда съоръжение за изгаряне във факел или инсталация за оползотворяване на газовите емисии.

Раздел 6. Осигуряване на стабилност на отпадъчното тяло на депото

6.1. За осигуряване стабилност на отпадъчното тяло за всяко конкретно депо се изследва балансът на отпадъците и се определя технологията за тяхното депониране. Разполагането на отпадъците в депото трябва да се организира така, че да се осигури стабилност на отпадъчната маса и свързаните с нея масиви, за да се избегне образуването на свличания.

6.2. За осигуряване на вътрешна стабилност на отпадъчното тяло отпадъците с ниски якостни и деформационни характеристики се депонират на безопасно разстояние от проектната повърхност на депото, което осигурява недопускане на допълнителни напрежения в екраните на депото, вследствие на диференциални слягания извън допустимите граници на напреженията.

6.3. За осигуряване на вътрешна стабилност на отпадъчното тяло към периферията му (откосите) се насочват отпадъци с по-високи якостни и деформационни характеристики, с което се осигурява предизвикване на начални и странични деформации в долната част и слягания - в горната част на откосите.

6.4. За депата се съставят специализирани (работни) карти, регистри и информационни системи за състоянието на изграждане и окончателното местоположение и оформяне на отпадъчното тяло по реда и при условията на глава четвърта “Специализирани карти, регистри и информационни системи. Допълнителни кадастрални данни” от Закона за кадастъра и имотния регистър.

ПЛАН ЗА КОНТРОЛ И МОНИТОРИНГ НА ДЕПАТА

Раздел 1 Общи изисквания

1.1. Целта на плана за контрол и мониторинг на депата е да осигури минималните изисквания за мониторинг, които трябва да се провеждат, за да се провери, че:

а) отпадъците са били приети за депониране в съответствие с критериите, предвидени за съответния клас депо;

б) процесите в рамките на депото протичат в съответствие с очакванията;

в) системите за защита на околната среда функционират в съответствие с предназначението им;

г) се изпълняват условията в разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително;

1.2 Планът за контрол и мониторинг на депата по чл. 40, ал.1, т.1 се осъществява:

а) в процеса на експлоатацията на депото;

б) след закриването на депото.

1.2.1. Мониторингът включва минималните изисквания, необходими за наблюдение и контрол при депониране на отпадъка в съответствие с изискванията на проекта, вкл. за осигуряване опазването на компонентите на околната среда чрез долния и горния изолиращ екран и газоотвеждащата система в случаите, когато такава се предвижда.

1.2.2. Измерванията и наблюденията на контролираните показатели на околната среда и техните параметри се извършват в съответствие със стандартизираните или одобрените методики.

Раздел 2 Метеорологични данни

2.1. Метеорологичните данни и периодът на тяхното измерване за определяне на инфилтратата чрез водния баланс на депото, се извършват съгласно таблица 1, като данните се събират от наблюдения и измервания на място или по данни от най-близката хидрометеорологична служба.

Таблица 1

№ по ред	Показатели	По време на експлоатацията на депото	След закриване на депото
1.	Количество валежи	Ежедневно	Ежедневно добавено към месечните стойности
2.	Температура (минимална, максимална, в 14 ч. СЕТ) ⁽¹⁾	Ежедневно	Средномесечно
3.	Посока и сила на вятъра	Ежедневно	Не се изисква
4.	Изпарения	Ежедневно	Ежедневно добавено към месечните стойности
5.	Атмосферна влага (в 14 ч. СЕТ) ⁽¹⁾	Ежедневно	Средномесечно

Забележка.

1 Измерването на параметрите се извършва в 14 ч. централно европейско време (СЕТ)

Раздел 3 Емисионни данни: контрол върху водите, инфилтратата и газовете

3.1. Контролирането на емисиите и имисиите на повърхностни води и на емисиите на инфилтрат и газ от отпадъчното тяло се извършва по таблица 2, като:

а) местата за мониторинг на повърхностните и отпадъчните води, показателите и емисионните ограничения се определят в разрешителното за ползване на воден обект, като измервания се извършват в най-малко един пункт за мониторинг над депото срещу течението и един - след депото, по посока на естествения поток на повърхностните води;

б) мониторингът на газа трябва да бъде представителен за всеки участък или клетка (подобект) от депото;

в) вземането на проби и определянето на обема и състава на инфилтратата трябва да се извършва поотделно на всички места на площадката, на които се отделя инфилтрат. Пробовземането може да се извършва съгласно Общото ръководство за пробовземане, ISO 5667-2 (1991);

г) се взема представителна проба за определяне на средния химичен състав на инфилтратата и водите.

Таблица 2

№ по ред	Показатели	По време на експлоатация на депото	След закриване на депото ⁽³⁾
1	Обем на инфилтратата ⁽⁸⁾	Месечно ^{(1), (3)}	На всеки 6 месеца
2	Състав на инфилтратата ^{(2), (8)}	На тримесечие ⁽³⁾	На всеки 6 месеца
3	Обем и състав на повърхностните води ⁽⁷⁾	На тримесечие ⁽³⁾	На всеки 6 месеца
4	Потенциални газови емисии и атмосферно налягане (CH ₄ , CO ₂ , O ₂ , H ₂ S H ₂ и др.) ⁽⁴⁾	Месечно ^{(3), (5)}	На всеки 6 месеца ⁶

Забележка.

1. Честотата на месечното пробовземане за определяне обема и състава на инфилтратата, трябва да съответства на вида и състава на отпадъка.

2. Параметрите, които ще бъдат измервани, и веществата, които ще бъдат анализирани, се определят от състава на депонираните отпадъци и съгласно показателите в раздел 2 от приложение № 1.

3. При определяне на обема и състава на повърхностните води в случаите, когато те са относително постоянни, измерването може да става и на по-дълги периоди, но не по-малко от един път годишно.

4. Измерванията по т. 4 са свързани главно с установяване на съдържанието на органични съставки в отпадъците.

5. CH₄, CO₂, O₂ - постоянно, за други газове - ако се прецени, че оказват влияние на инфилтратата.

6. Ефективността на газоотвеждащата система трябва да бъде проверявана постоянно.

7. С разрешение на компетентните органи мониторинг на обема и състава на повърхностните води може да не се извършва в случаите, когато върху тях не се оказва съществено въздействие от депото за отпадъци.

8. Мониторинг на обема и състава на инфилтратата се извършва само тогава, когато събирането на инфилтрат се изисква.

Раздел 4 Опазване на подземните води

4.1. Мониторингът за опазване на подземните води трябва да бъде такъв, че да осигурява информация за застрашените от замърсяване подземни води в резултат на депонирането на отпадъци, като се извършват измервания с най-малко един пункт за

мониторинг над депото и два - след депото, по посока на естествения поток на подземните води съгласно таблица 3.

4.1.1. Броят на пунктовете за мониторинг може да бъде увеличен въз основа на хидрогеоложките проучвания или при необходимост от прогнозиране на изпускането на инфилтрат в подземните води.

4.1.2. Пробовземането се извършва най-малко на три места преди започване на дейностите по депониране, за да се установят препоръчителните места за бъдещо пробовземане.

4.1.3. Пробовземане и анализ на инфилтратата и подземните води се извършват по индикаторните показатели на очакваното замърсяване, които са необходими за ранно установяване на измененията в качествата на подземните води.

Таблица 3

№ по ред	Показатели	По време на експлоатация на депото	След закриване на депото
1	Ниво на подземните води	На всеки 6 месеца ⁽¹⁾	На всеки 6 месеца ⁽¹⁾
2	Състав на подземните води	Честотата се определя в зависимост от местоположението и спецификата на депото ^{(2), (3)}	Честотата се определя в зависимост от местоположението и спецификата на депото ^{(2), (3)}

Забележка.

1. При изразени колебания на нивото на подземните води честотата на измерванията трябва да бъде увеличена.

2. Честотата на пробовземанията е в зависимост от скоростта на подземните води.

3. При достигане на концентрации на индикаторните показатели равни на прага на замърсяване се извършват проверки чрез повторни пробовземания. В случай, че повторните пробовземания потвърдят получените резултати се изпълняват предвидените мерки в плана по чл.39, т.6 от ЗУО.

4.1.4. Значителните неблагоприятни въздействия върху околната среда, съгласно чл. 40, ал.1, т.2 и чл. 44, ал.3 от наредбата се считат за настъпили когато анализът на пробите от подземните води показва съществени изменения в качествата на водите, изразяващи се в превишения на концентрациите на индикаторните показатели над прага на замърсяване. Прага на замърсяване на подземните води се определя с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или комплексното разрешително въз основа на инженерно-геоложките и хидрогеоложките изследвания за установяване на специфичния геоложки строеж в района на депото и качеството на подземните води и съобразно наредбата по чл.135, т.2 от Закона за водите.

4.1.5. Наблюденията по т.4.1.4 се оценяват чрез контролни диаграми с установени контролни нива за всеки наблюдателен кладенец по посока на напорния градиент на потока. Контролните нива трябва да се определят съобразно местните промени в качеството на подземните води.

Раздел 5 Топография на депото: състоянието на тялото на депото

5.1. Мониторингът за състоянието на тялото на депото (топографията на депото) се извършва съгласно таблица 4.

Таблица 4

№ по ред	Показатели	По време на експлоатация на депото	След закриване на депото
1	Структура и състав на отпадъчното тяло ⁽¹⁾	Ежегодно	
2	Поведение (слягания) на повърхността на тялото на депото	Ежегодно	Ежегодно, с установяване на настъпилите изменения

Забележка.

1. Показателите за състоянието на тялото на депото са: площ, заета от отпадъците, обем и състав на отпадъците, технология на депониране, продължителност на експлоатация и свободен капацитет на депото.